

Министерство за образование и наука
на Република Северна Македонија

НАСТАВНА ПРОГРАМА ПО ИСТОРИЈА ЗА ОСНОВНО ОБРАЗОВАНИЕ НА ВОЗРАСНИТЕ

Скопје, 2019 година

НАСТАВНА ПРОГРАМА ПО ИСТОРИЈА

Вовед

Програмата по историја за основно образование на возрасните е изградена со структура составена од детални очекувани резултати од учењето (РУ), кои произлегуваат од подрачјата, темите и содржините утврдени со Програмата за редовно основно образование изготвена од Бирото за развој на образованието на Република Северна Македонија.

Програмата овозможува примена на мерки за признавање на претходно стекнато неформално и информално учење. За таа цел, програмите за возрасните се изградени во шест нивоа, а бројот на нивоа зависи од природата на предметот и обемот на содржините. Програмата по историја е конципирана на начин што темите, содржините и соодветните на нив резултати од учењето се распоредени во четири нивоа, почнувајќи од трето до шесто ниво. Тоа овозможува оптимална диференцијација при проценувањето на постојните знаења и вештини и оптимално напредување низ нивоата.

За секое подрачје од Програмата по историја, во согласност со соодветните теми или содржини, дефинирани се очекувани резултати од учењето и критериумите за оценување. Очекуваните резултати од учењето претставуваат стандарди за знаењата, вештините и компетенциите кои кандидатите треба да ги постигнат за секое ниво и на крајот на процесот на стекнување на основно образование. Со цел да одговори на потребите на возрасните и на барањата со кои тие се соочуваат за активно вклучување во општествените процеси и на пазарот на трудот, во Програмата се инкорпорирани соодветни резултати од учењето за клучните компетенции.

Резултатите од учењето се операционализирани преку критериумите за оценување, кои претставуваат конкретни мерки за процена на постигањата на кандидатите. За секое ниво, одредени се елементарни резултати од учењето, означени со кратенката ЕРУ, кои претставуваат минимални стандарди кои кандидатите треба да ги постигнат за преод на повисоко ниво. Дополнително, во Програмата се дадени примери за задачи или прашања за секој резултат од учењето. Тие треба да им служат на спроведувачите на програмата како модел при проверката дали кандидатите ги постигнале очекуваните резултати од учењето.

Цели на програмата по историја се кандидатите:

- Да ги разликуваат историските периоди и да можат да ги наведат основните карактеристики;
- Да можат да ги илустрираат различните начини на сметање на времето кај старите народи;
- Да ги издвојуваат заедничките карактеристики на државите од стариот век;
- Да ги изложуваат основните одлики на хеленската, римската и старомакедонската култура;
- Да ги издвојуваат најкрупните придобивки од развојот и јакнењето на државата на антички Македонци;

- Да ги посочуваат разликите и сличностите меѓу балканските народи низ историјата на стариот век;
- Соодветно да ги употребуваат поимите и термините од овој период како што се: иригационен систем, фараон, демос, фаланга, колонат, царство, колонизација, република, демократија, христијанство и др.;
- Да го доведуваат во причинско-последична врска преселувањето на Словените на Балканот и промените кои настанале под нивно влијание;
- Да го разберат значењето и придонесот на Самуиловата македонска средновековна држава во историски развој на Македонија;
- Да ги именуваат творците на словенската писменост, да го објасни нивниот придонес во развојот на словенската култура;
- Да ги објаснуваат промените по османлиското завладеување на Балканот;
- Да ги согледаат причинско-последичните односи меѓу новите технички пронајдоци и големите географски откритија и нивниот придонес за натамошен развој во општеството;
- Соодветно да ги користат поимите и термините за овој историски период: акумулација, декларација, автономија, мануфактура, нација, коалиција, анексија, конгрес, просветителство, комунизам, тоталитаризам, фашизам, социјализам, диктатура, малцинство и др.;
- Да ги издвојат значајните настани во граѓанските општества во Западна Европа;
- Да ја објаснат поврзаноста и соработката на балканските народи во борба за формирање своја национална држава;
- Да искажуваат свои ставови, мислења за значењето на МРО и неговите истакнати дејци;
- Да даваат објаснувања за заложбата на македонскиот народ за слобода од Османлиската Империја преку многубројните востанија, најзначајно било Илинденско востание и основањето на Крушевската република;
- Да ги наведат причините за големите воени судири на државите во светот и избувнувањето на Првата и Втората светска војна;
- Да ги појаснат причините за распад на големите империи по завршувањето на двете светски војни;
- Да ги согледаат причините за појава на студена војна, кризни жаришта и блоковска поделба во светот;
- Да ги појаснат причините за пад на комунизмот, за распад на Југославија, за граѓанската војна од 1991 година, стекнување на самостојноста и независноста на Република Македонија;

Подрачје	Тема / Содржина	Резултати од учењето	Критериуми за оценување	Примери за задача	Ниво/ под ниво
Вовед во историја	Што е историја?	ЕРУ: Препознава што изучува историјата;	Наведува конкретно каква наука е историјата, за општеството како предмет на нејзино проучување;	Што е предмет на проучување на историја? а) природа б) општество в) вселена г) човек	3
		Препознава што се историски извори;	Набројува материјални, пишани и усни историски извори;	Заокружи кој од наведените е пишан историски извор? а) Кокино б) Јустинијанов законик в) легенда за Ромул и Рем г) накит	
		Прави разлика меѓу историски и предисториски период.	Прави разлика меѓу периодот пред новата ера, односно пред Исус Христос и периодот на новата ера, по раѓањето на Исус Христос;	По раѓањето на Исус Христос годините ги броиме: а) од помала кон поголема б) од поголема кон помала в) нема разлика	
		РУ: Дефинира што се историски извори;	Дефинира историски извори, како факти и докази од минатото на едно општество;	Наведи пример за материјален извор?	
		Препознава периоди во праисторија и историја;	Ги препознава периодите на човечкото општество праисторија (камено и метално време), историја (стар, среден, нов и најнов век);	Каменото време како период спаѓа во: а) праисторија б) историја	
		Разликува сметање на време пред Христос и по раѓање на Христос.	Прави разлика во периодот пред новата ера и периодот од новата ера.	Како се сметало времето во периодот пред новата ера?	

Стар век

Најстари држави во светот (Месопотамија, Египет)	ЕРУ: Препознава најстари цивилизации во светот;	Ги наведува првите цивилизации на Стариот Исток (Сумер, Вавилон, Акад, Асирија, Египет, Кина, Индија);	Кои биле први цивилизации во Месопота-мија? а)Грција б)Сумер в)Бугарија г)Албанија
	Препознава со што се занимавале старите народи;	Ги опишува занимањата на старите народи: земјоделство, сточарство, грнчарство, лов, риболов, трговија, занаетчиство;	Бидејќи старите народи живееле покрај големи реки се занимавале со: а)риболов б) грнчарство в)морепловство
	Опишува појава на прво писмо, изградба на иригациони системи;	Наведува дека првото писмо било во Сумер, со слики па со знаци, се пишувало на глинени плочи; Опишува дека иригационен систем е систем од брани, насипи, канали за користење на реката и заштита од поплави;	Првото писмо се појавило во: а)Сумер б)Акад в)Вавилон г)Египет
	Опишува изградба на објекти.	Опишува како ги граделе објектите рачно со носење тули и камења. Со години траела изградбата на пирамиди, зигурати и други објекти.	Пирамиди биле градени во: а)Египет б)Вавилон в)Асирија
	РУ: Опишува за настанок на државите во Стариот Исток, нивни карактеристики, општествено уредување, население, занимање, територија;	Појаснува каде се создале првите човекови цивилизации, по течението на големите реки, каде луѓето, главно, се занимавале со земјоделство, риболов, сточарство. Населението се делело на слободно и неслободно, бил карактеристичен робовладетелски систем;	Кога се појавило првото писмо? а)3500 пр.н.е. б)2000 пр.н.е. в)1500 пр.н.е. Кој управувал со државата? а)робови б)робовладетели
	Дефинира што се тоа иригациони системи;	Дефинира што е тоа иригационен систем -збир од канали, насипи, брани со кои водата од реките правилно се користела во сушен период и во период на големи поплави.	Наброј од кои елементи се состоел иригациониот систем?

Балканот во стариот век

Хелада Спарта и Атина	ЕРУ: Препознава најстари држави на Балканот;	Ги набројува најстарите градови - држави на Балканот (Крит, Микена, Хелада, Спарта, Атина, Македонија);	Заокружи кои од посочените се стари цивилизации на Балканот? а)Сумер б)Крит в)Египет	3
	Препознава која била демократска а која војничка држава;	Наведува демократски обележја на град -држава Атина, војнички обележја на град -држава Спарта;	Која држава од наведените имала спартанско воспитување на деца? а)Атина б)Спарта в)Микена	
	Препознава што е колонија.	Појаснува дека колонија е заземена област - територија од друга помоќна држава, со воспоставена власт; Идентификува дека со колонизација се експлоатираат природните и човечките ресурси во колониите.	Каде најмногу Хелените имале свои колонии? а)Јужна Италија б)Шпанија в)Северна Африка	
	РУ: Разликуваат специфичности кај балканските народи, нивни општи карактеристики, општествено уредување;	Препознава кои се Хелени а кои Илири, нивните карактеристики, општествени и политички достигнувања;	Дополни: Хомер ги напишал делата:	
	Појаснува органи на власт во Спарта и Атина;	Појаснува по што се разликуваат Спарта и Атина, општествено уредување, органи на власт. Во Спарта - герузија, народно собрание и ефорат, во Атина народно собрание, аеропаг и крал;	Аеропаг имало во: а)Атина б)Спарта	
	Посочува културни достигнувања и познавања на Хелените во областа на книжевноста и уметноста.	Наведува кога и каде се одржувале првите олимписки игри, и по кој повод се одржувале; Наведува дека биле играни во чест на боговите. Театарски претстави трагедии и комедии биле одржувани во чест на богот Дионис, делата на Хомер, Илијада и Одисеја имаат историска вредност; Идентификува дека карактеристично било да се градат дворци, плоштади, амфитеатри и други слични објекти.	Кој ги напишал делата Илијада и Одисеја? Во чест на кого Хелените одржувале олимписки игри? Што најмногу граделе Хелените?	
Илирски племиња	ЕРУ : Препознава основни карактеристики на илирските племиња;	Препознава дека илирските племиња биле населени по брегот на Јадранското Море од Словенија до Грција;	Каде најмногу имало населено илирски племиња? а)Албанија б)Србија в)Македонија	
	Опишува карактеристики на Илирите - територија која ја населиле, население и нивно занимање.	Наведува основни карактеристики на Илирите: општествено уредување-робовладелско општество, занимање на Илирите -лов, риболов, трговија, занаетчиство, сточарство; Набројува кои илирски племиња биле населени на Балканот - Ардијани, Теспоти, Енхелеи, Десарети, Дарданци.	Илирите најмногу се занимавале со: а)земјоделство б)риболов в)грнчарство	

Стар век – Македонија

Македонија во стариот век

ЕРУ: Препознава со кои области се граничела Македонија;	Наведува со кои области била обиколена Македонија - Бугарија, Србија, Албанија и Грција;	Заокружи со колку соседни држави граничела Античка Македонија? а)една б)четири в)две
Опишува природни услови за живот во Македонија;	Ги наведува природните услови за живот, поради кои се населувале племињата на оваа територија: шуми, реки, пасишта, езера, плодно земјиште, пријатна клима;	Со кои природни услови избилува територијата на Македонија?
Препознава кои племиња се населиле во Македонија;	Набројува племиња од антички Македонци кои се населиле во Македонија -Пајонци, Едонци, Бриги, Антички Македонци;	Наброј кои племиња од антички Македонци се населиле во Македонија? а)Хелени б)Пајонци в)Тракијци
Препознава од наведеното кој бил прв крал на античките Македонци.	Ја опишува првата македонска династија на Аргеади, првиот крал на антички Македонци.	Препознај кој од наведените е прв крал на Античка Македонија? а)Филип б)Александар в)Пердика
РУ : Опишува општи карактеристики на македонската територија-природни услови за живот, географска местоположба;	Ја препознава првата населеност на македонска територија, племињата кои биле населени тука; Општи карактеристики на Македонија -природни услови за живот, центар на Балканот, крстосница низ која поминале многу народи;	Кои биле природни услови во Македонија?
Опишува за прва легенда за крал Пердика; за кралската династија на Аргеади, првиот крал на антички Македонци;	Опишува за легендата за крал Пердика, за Аргеадите, за првата престолнина на античките Македонци;	Кој бил прв крал на античките Македонци? Каде била првата престолнина на Античка Македонија?
Дефинира општествено уредување во Античка Македонија	Дефинира општествено уредување, робовладетелски систем кај античките Македонци	Какво општествено уредување имале античките Македонци?

3

Македонија до времето на Филип II;	ЕРУ : Препознава некои поважни владетели пред Филип II;	Набројува некои поважни владетели пред Филип II (Александар I, Пердика III, Архелај);	Кој македонски крал учествувал на олимписките игри во Хелада? а) Александар I б) Пердика I в) Архелај
	Препознава кој македонски крал ја пренел престолнината од Ајга во Пела и извршил многу реформи.	Наведува кои реформи биле спроведени во времето на кралот Архелај I кој ја пренел престолнината од Ајга во Пела, донел учени луѓе уметници од Хелада, спровел воена реформа и ја проширил државата.	Кој македонски крал ја пренел престолнината од Ајга во Пела? а) Александар I б) Архелај в) Пердика I
	РУ : Опишува за позначајни битки во време пред Филип II;	Опишува за периодот на крал Александар I, неговото учество на олимписките игри кај Хелените, неговата дипломатија во време на Грчко-персиска војна ;	Кој македонски крал одржувал добри политички односи и со Персија и со Атина за време на Грчко-персиска војна?
	Дефинира позначајни реформи во периодот од Александар I до Архелај I;	Дефинира за промени во време на кралот Александар I , период на грчко-персиски војни во неговото време. Прв почнал да кова сребрени монети и освојувал нови територии;	Кој македонски крал почнал прв да кова сребрени монети?
	Препознава кој крал дал придонес за подем на државата.	Опишува за периодот на владеење на крал Архелај I; период на низа реформи и успеси за државата; пренесување на престолнината; Опишува кои се постигнатите успеси а кои се падови на Античка Македонија пред кралот Филип II.;	Каде била пренесена македонската престолнина? Кои реформи ги спровел кралот Архелај I?
	Македонска држава во времето на Филип II	ЕРУ : Препознава кој бил Филип II;	Опишува кој бил Филип II ;
Препознава кои биле позначајни реформи во време на Филип II;		Наведува кои реформи биле спроведени во време на кралот Филип II - воена и економска реформа;	Кралот Филип II ја создал воената сила: а) лична гарда б) коњица в) фаланга

	<p>Наведува позначајни битки во негово време.</p>	<p>Набројува позначајни негови битки и сè што освоил Филип II.</p>	<p>Што освоил Филип II па почнал да кове златни монети? а)Пангајски Планини б)Тракија в)Теба</p>
	<p>РУ : Опишува за политички и дипломатски успех на Филип II;</p>	<p>Објаснува за политички и дипломатски успех на кралот Филип II ;</p>	<p>Каква политика водел Филип II кон своите соседи?</p>
	<p>Дефинира негови реформи;</p>	<p>Дефинира која била целта на фалангата и статоротзлатна монета која имала економско влијание на Балканот;</p>	<p>Што било тоа статер? Колку реда броела фалангата ?</p>
	<p>Опишува за неговите освојувања.</p>	<p>Појаснува за воените успеси на Филип II, освојувањата во Хелада, Тракија, илирските држави и слично.</p>	<p>Која битка му донела голема слава на Филип II?</p>
Македонската држава во време на Александар III Македонски	<p>ЕРУ : Препознава кој бил Александар Македонски;</p>	<p>Опишува кој бил Александар Македонски;</p>	<p>Кој бил учител на Александар Македонски? а)Платон б)Сократ в)Аристотел</p>
	<p>Препознава што освоил Александар Македонски;</p>	<p>Наведува кои територии ги освоил Александар Македонски, до каде се простирала неговата држава - Античка Македонија, Египет до Индија;</p>	<p>Наброј кои држави ги освоил Александар Македонски?</p>
	<p>Препознава со кого војувал, кои биле политички цели, од кого ги ослободил поробените народи.</p>	<p>Наведува кои се неговите цели и политички амбиции; Препознава дека војувал со Персија која во тоа време била водена од крал Дариј III.;</p>	<p>Луѓето во Египет Александар Македонски го именувале како свој: а)султан б)фараон в)окупатор</p>
	<p>РУ : Посочува што освоил Александар Македонски;</p>	<p>Набројува кои територии биле освоени од Александар Македонски - од Македонија до Индија;</p>	<p>Кои биле поважни битки кои ги водел Александар Македонски?</p>
	<p>Го опишува начинот на војување, дипломатијата и политиката на Александар Македонски.</p>	<p>Разликува освојувачка од ослободувачка политика, имал визија за една заедничка обединета држава на сите народи во светот .</p>	<p>Дали била исполнета визијата на Александар Македонски за обединета држава на сите народи?</p>

Културата на старите Македонци	ЕРУ : Препознава што е хеленистичка култура;	Ја опишува хеленистичката култура како спој на хеленска, македонска и источна култура во една;	Што е тоа хеленистичка култура? а) спој на хеленска со македонска култура б) спој на латинска со хеленска култура в) источна култура
	Разликува култура на антички Македонци од хеленистичка култура;	Ги набројува разликите меѓу хеленистичката култура и културата на античките Македонци, религија, јазик, култови, наука;	Кои култови биле карактеристични за античките Македонци? а) култ кон сонце б) култ кон гром в) култ кон воздух
	Препознава кој им бил свет град на античките Македонци.	Наведува кои градови во Античка Македонија имале религиозен карактер - Дион, Пела, Ајга и др.	Кој бил свет град на античките Македонци? а) Хераклеја б) Стоби в) Дион
	РУ : Опишува за културните достигнувања кај античките Македонци;	Опишува за културни достигнувања на античките Македонци; нивните култови, религија, јазик, обичаи;	Кон што имале култови кои ги изведувале античките Македонци?
	Разликува хеленистичка култура од култура на други народи;	Објаснува за појава на хеленистичка култура, во времето по Александар Македонски како спој на повеќе култури во една;	Кои биле позначајни хеленистички центри?
	Препознава кои градови биле центри на хеленистичка култура.	Наведува хеленистички центри - Александрија, Пергам, Антиохија.	Во кој период била актуелна хеленистичката култура?

Стариот Рим

Римската држава во стариот век

<p>Препознава кои племиња биле населени на Апенинскиот Полуостров;</p>	<p>Набројува племиња кои се населиле на Апенинскиот Полуостров - Латини, Умбри, Сабини, Самниќани, Венети, Лигури, Келти;</p>	<p>Каде се создала Римската држава? а)Египет б)Италија в)Шпанија Наброј кои племиња живееле на Апенинскиот Полуостров? а)Латини б)Тракијци в)Хелени</p>
<p>Препознава природни услови за живот на Апенинскиот Полуостров;</p>	<p>наведува позначајни природни услови за живот во Римската држава - море, клима, природни богатства, реки, плодно земјиште;</p>	<p>Кои биле природни услови за живот во Римската држава за да се населат племињата?</p>
<p>Опишува легенда за настанок на Рим;</p>	<p>Појаснува за легендата за настанок на Рим -волчицата и браќата Ромул и Рем - Символот на градот Рим;</p>	<p>Кој ги задоил браќата Ромул и Рем? а)лавица б)волчица в)овца</p>
<p>РУ : Опишува територии, население, природни услови каде настанала Римската држава;</p>	<p>Објаснува за настанок на Римската држава; нејзини карактеристики, племиња кои биле населени, како се обединиле и го основале Рим;</p>	<p>Кога настанала Римската држава? Кои племиња живееле на Апенинскиот Полуостров? Кога настанал градот Рим, според легендата?</p>
<p>Дефинира поделба на категории население во Римската држава, период на кралство, република и империја.</p>	<p>Ја дефинира класната поделба на римски граѓани, општествено уредување во Римската држава - опишува за период на кралство република и премин кон империја.</p>	<p>Какво било општественото уредување на Римската држава?</p>

3

Ширење на Римската држава;	<p>ЕРУ : Препознава кој бил Ханибал;</p> <p>Пунски војни;</p>	<p>Наведува кој бил Ханибал;</p> <p>Толкува за Пунските војни меѓу Картагина и Рим;</p>	<p>Кој бил Ханибал? а)крал на Рим б)крал на Шпанија в)крал на Картагина</p> <p>Колку пунски војни имало? а)две б)три в)една</p>
	<p>Препознава територијални освојувања на Римската држава;</p>	<p>Набројува кои територии ги освоила Римската држава - од Италија кон Балканот, делови од Азија, Египет;</p>	<p>Заокружи кои територии биле освоени од Римјаните? а)Америка б)Балканот в)Русија</p>
	<p>Препознава кој бил Октавијан Август; Набројува реформи и промени во време на Октавијан;</p>	<p>Наведува кои сè промени настанале со доаѓањето на цар Октавијан Август - титули, перјаничка гарда, освојување територии, нови закони за робовладетелите и слично;</p>	<p>Кој бил Октавијан Август? а)прв римски цар б)прв римски трибун в)прв римски освојувач</p>
	<p>Опишува за римските освојувања;</p>	<p>Опишува што освоиле Римјаните;</p>	<p>Кои територии во Европа и надвор од неа биле освоени од Римјаните?</p>
	<p>Опишува за периодот на Пунските војни;</p>	<p>Опишува за текот на Пунските војни со Картагина- победа за Римјаните кои освоиле нови територии;</p>	<p>Кога биле водени Пунските војни?</p>
	<p>Дефинира кој бил цар Октавијан Август.</p>	<p>Појаснува кој бил Октавијан Август кои реформи и новини ги вовел во Римската држава, ја проширил државата кон Египет, Блискиот Исток, Балканот.</p>	<p>Кога Римската држава станала царство? Дополни-принципат била титула на цар-----.</p>

Појавата на христијанство	ЕРУ : Препознава период на појава на христијанството, најзначајни симболи на христијанството;	Опишува за појава на христијанството, симболи, ликови, света книга и други обележја;	Кога се појавило христијанството? а)1 век н.е. б)1 век пр.н.е. в)2 век н.е.
	Препознава за животот и делото на Исус Христос;	Опишува за Исус Христос, кога и каде бил роден, Витлеем како место на ширење на христијанството во 1 век н.е.;	Кој бил основач на христијанството? а)Христос б)Мојсеј в)Аврам
	Препознава што се апостоли, свето писмо, свето тројство.	Препознава што е тоа свето писмо - Библија, апостоли-ученици и следбеници на Исус, свето тројство - отецот, синот и духот;	Свето писмо на христијаните е: а)Библија б)Тора в)Коран
	РУ : Опишува за појавата на христијанското учење;	Опишува за појавата и ширењето на христијанско учење, од Витлеем почнало да се шири низ Блискиот Исток низ сета Римска држава;	Кога се појавило христијанството? Кој бил месијата –спасителот на луѓето?
	Дефинира што е тоа свето тројство, апостоли, свето писмо;	Опишува за симболот на верата, светото писмо, апостоли, свето тројство;	Кои се најзначајни симболи во христијанството?
	Разликува христијанство од друга религија;	Опишува за прогон на христијанското учење од римските власти; Разликува еврејска од христијанска религија;	Кој римски цар го прифатил христијанството?
	Препознава кој римски цар го прифатил христијанството.	Дефинира со кој документ било официјално прифатено христијанското учење.	Што е тоа Милански едикт?

Балканот и Македонија под римска власт

Македонија под римска власт;

ЕРУ : Препознава период на три Македонско-римски војни;	Препознава период на Македонско-римски војни, биле три и тоа биле повеќе успешни за Римјаните;	Кој македонски крал ги водел првите две војни со Рим? А)Пердика Б)Персеј В)Филип V
Препознава причина за војна меѓу Античка Македонија и Римјаните;	Опишува која била причината за војна меѓу Римјаните и античките Македонци - освојувања и нивно наметнување на Балканот;	Колку војни воделе античките Македонци со Римјаните? а)две б)три в)четири
Опишува колку мериди биле формирани во Античка Македонија со доаѓањето на Римјаните.	Појаснува за победата и доаѓањето на Римјаните во Античка Македонија и поделба на 4 мериди за полесно владеење и наметнување на римската власт и култура.	На колку мериди била поделена Античка Македонија? а)три б)четири в)пет
РУ : Го опишува периодот на доаѓање на Римјаните на Балканот;	Опишува опасност од доаѓање на Римјаните, нивна освојувачка политика, нивно политичко наметнување и територијална експанзија;	Кога биле Македонско-римските војни?
Го опишува текот на три Македонско-римски војни, суштински промени кои настанале со римските освојувања во Античка Македонија;	Опишува за текот на војните меѓу Римјаните и античките Македонци, промени кои настанале со доаѓањето на Римјаните, колонизација на Римјани на македонска територија; Воочува разлики во јазик, култура и религија кај Римјаните;	Кои биле последните македонски кралеви кои војувале со Рим?
Дефинира на колку мериди била поделена Античка Македонија.	Ги наведува меридите во Античка Македонија, политиката на раздели па владеј, уништена етнографска и демографска структура на антички Македонци;.	Кои се најзначајни градови од римски период во Македонија ?

3

Појава и ширење на христијанството во Македонија;	ЕРУ : Препознава кој апостол дошол во Македонија и го донел христијанството;	Опишува за доаѓањето на апостол Павле во Македонија и неговата мисија за ширење на христијанското учење;	Кој бил апостол кој дошол во Македонија да го шири христијанството? а)Петар б)Тома в)Павле
	Посочува кои биле први христијански општини во Македонија;	Наведува колку христијански општини биле оформени;	Наброј ги првите христијански општини во Македонија?
	Препознава колку пати дошол апостол Павле во Македонија?	Наведува дека апостол Павле низ Македонија поминал три пати;	Колку пати поминал апостол Павле низ Македонија? а)три пати б)два пати в)еднаш
	Опишува за целта на доаѓањето на апостол Павле во Античка Македонија;	Објаснува за доаѓањето на апостол Павле во Античка Македонија, неговата цел, ширењето на христијанството;	Кога дошол апостол Павле во Античка Македонија? Кои места ги посетил апостол Павле во Античка Македонија?
	Дефинира кои места ги посетил, колку христијански општини формирал.	Дефинира кои места ги посетил апостол Павле во Македонија, дека биле формирани - Филипи, Бер и Солун како христијански општини.	Колку христијански општини биле формирани?

Подрачје	Тема /Содржина	Резултати од учењето	Критериуми за оценување	Примери за задача	Ниво /Под ниво
Среден век	Голема преселба на народ-ите;	ЕРУ: Препознава причини за голема преселба на народите;	Опишува кои биле причините за големата преселба на народите - меѓусебните судири, потрага за подобри природни услови за живеење;	Кои племиња учествувале во големата преселба на народите? а)Хуни б)Римјани в)Тракијци	4
		Опишува кои племиња поминале низ европска територија;	Наведува племиња кои поминале низ европска територија - Хуни, Готи, Вандали, Авари, Словени, Лангобарди;	Наведи од кој правец се движеле племињата: а)од север кон југ б)од запад кон исток в)од исток кон запад	
		Демонстрира на географска карта кои држави биле формирани од племињата кои поминале низ Европа;	Појаснува на кои европски територии кои држави се основале од страна на племињата -Хуни во Централна Европа, Готи во Италија и Јужна Франција, Вандали во Северна Африка, Лангобарди во Северна Италија;	Кога била големата преселба на народите? а) V век б)VI век в)VII век	
		Препознава кога и зошто дошло до големата преселба на народите;	Опишува кога и зошто дошло до големата преселба на народите; ги потенцира причините - подобри услови за живот, пренаселеност, постојани борби меѓу племињата и слично;	Кога се случила големата преселба на народите? Кои биле причините за големата преселба на народите?	
		Дефинира кои народи поминале низ Европа и создале свои држави.	Појаснува кои сè народи поминале преку Европа , кои држави биле создадени од нивна страна и во Европа и во Африка.	Наведи кои држави биле основани од овие народи?	

Францка држава;	ЕРУ : Препознава територија во Европа каде била основана држава на Франките;	Опишува каде била основана државата на Франките;	Каде била основана државата на Франките? а)Германија б)Франција в)Италија
	Опишува кој бил Карло Велики;	Појаснува за политиката на Карло Велики, неговиот политички и воен успех, освојувањата, отворање на Дворска академија, создавање на Светото Римско Царство и негово крунисување за цар;	Заокружи која држава ја создал Карло Велики со освојувањата? а)Византија б)Западно Римско Царство в)Светото Римско Царство
	Опишува реформи спроведени во време на Карло Велики.	Наведува позначајни реформи кои ги спровел Карло Велики, во војската, администрацијата, образованието;	Кој образовен центар го основал Карло Велики? а)Магнаурска школа б)Јустинијана Прима в)Дворска академија
	РУ: Опишува каде и кога била основана Францката држава;	Опишува кога и каде била основана државата на Франките, во Франција во текот на V век;	Кога била основана Францката држава?
	Дефинира територијално-административни единици, основно занимање на луѓето;	Дефинира територијални административни единици - грофови и маркгрофови, занимање на луѓето - трговија, занаетчиство, воена служба, земјоделство;	Дополни ја реченицата: Големиот реформатор во Францката држава бил -----.
	Опишува период на подем на Францката држава, територијална експанзија.	Појаснува за освојувањата на Карло Велики -Северна Италија, Шпанија, Централна Европа, Франција, Германија.	Кои територии од Европа ги освоил Карло Велики?

Појава и ширење на исламот;	ЕРУ : Опишува за појава на исламска религија;	Го опишува исламот како религија, неговите карактеристики, појава во VI век, пророк Мухамед, Светото писмо на муслиманите - Коранот, обичаите и нивната традиција;	Кое е Свето писмо на муслиманите? а)Библија б)Тора в)Коран
	Посочува други религии;	Набројува општо други религии, будизам, јудаизам, христијанство и др.	Дали исламот е монотеистичка религија: а)да б)не
	Опишува основни карактеристики на исламската религија.	Појаснува за исламот, каде се појавил, кои му се обележјата, симболот, како верниците се придржуваат до религиски обичаи, начин на празнување и слично.	Кои се верските објекти каде одат муслиманите да се молат? а)синагоги б)цркви в)џамии
	РУ : Препознава во кој век се појавил исламот, како почнало да се шири исламското учење;	Опишува кога и каде се појавил исламот, пророкот Мухамед кој го ширел исламското учење, им држел проповеди на верниците;	На кое место се појавил исламот?
	Разликува една од друга религија по нејзините симболи, начин на почитување и негување на религијата, однесувањето на верниците, верските објекти, Светото писмо;	Прави разлика од една да друга религија, ги посочува специфичните страни на една па на друга, што е слично а што е различно меѓу нив, симболот, верските книги, суштината на верувањето и молењето;	Направи споредба меѓу најмалку две или повеќе религии?
	Дефинира што е тоа религија, монотеизам, политеизам, атеизам;	Го појаснува терминот политеизам- верување во повеќе богови; атеизам - неверување; монотеизам - верување во еден бог; религија - потреба или верско обединување на луѓето;	Како го разбираш поимот - атеизам?

Источно Римско Царство-Византија;	ЕРУ : Приближно ја идентификува територијата на Источното Римско Царство;	Опишува кои сè територии се нашле во Источното Римско Царство по поделбата на Римската Империја во 395 г., Балканот, Блискиот Исток, делови од Азија;	Од каде името Византија? а)според гратчето Византион б)според Босфор и Дарданели в)според местоположбата на државата
	Појаснува кој бил цар Јустинијан Први, неговите реформи и законикот;	Опишува за времето на владеење на цар Јустинијан Први, неговите реформи во државата и законикот што го напишал;	Кој законик го напишал царот Јустинијан Први? а)Руска правда б)Јустинијанов кодекс в)Закон за судење на луѓето
	Опишува за освојувања на цар Јустинијан Први.	-Појаснува кои територии биле освоени во време на цар Јустинијан Први, Италија, Северна Африка, делови од Пиринејскиот Полуостров;	Со кого најмногу војувал Јустинијан Први? а)Авари б)Словени в)Готи
	РУ : Препознава територија што се викала Византија;	Опишува која територија се викала Византија, гратчето Византион, некогашна грчка колонија на Босфорот;	Кој римски цар ја извршил поделбата на Римската Империја?
	Дефинира општи карактеристики на Византија, општествено и државно уредување.	Појаснува за настанок на оваа држава, нејзини карактеристики, општествено уредување, државно уредување.	Кој византиски цар го поставил правниот систем во Византија?

Балкан-от во раниот среден век

Населу-вање на Словените на Балканот;	ЕРУ : Препознава кои биле Словените и причини за нивното населување на Балканот;	Опишува кои биле Словените, нивното доаѓање од зад Карпатите, потрага за нови подобри услови за живот, природни богатства, клима, пасишта, шуми, реки;	Кога дошле Словените на Балканот? а)V век б)VI век в)VII век
	Опишува каде на Балканот Словените создале свои кнежевства;	Појаснува каде се населиле конкретно на Балканот-VI век, покрај реки, езера, шуми, пасишта и кои кнежевства (склавинии) ги основале;	Во Македонија словенски кнежевства имало околу-----езеро.
	Демонстрира општи карактеристики на Словените, нивни обичаи, верувања, занимање, облека, храна.	Посочува дека биле пагани, многубошци, имале свои ритуали, обичаи, облека од лен, се занимавале со лов, риболов, земјоделство, сточарство и слично.	Кој бил врховен бог на Словените? а)Перун б)Волос в)Весна
	РУ : Препознава општи карактеристики за Словените, начинот на живот, обичаи, облека, верувања, занимање и слично;	Појаснува за потеклото на Словените; Појаснува за територијата од каде потекнувале, обичаи, јазик, верувања, нивни основни занимања;	Кога биле населени Словените на Балканот?
	Опишува однос меѓу Словените и домородното население, влијание во јазик, култура, верувања, обичаи.	Посочува за културни влијанија меѓу Словените и домородното население на Балканот, нивниот однос, зближувањето, јазикот, верувањата, обичаите и за тоа дека Словените го прифатиле христијанството.	Со кој византиски цар најмногу војувале Словените?
Настану-вање на Бугарија Дукља, Рашка и Албанија;	ЕРУ : Препознава формирање на први балкански држави: Бугарија, Рашка, Дукља и Албанија.	Опишува кога се основале Бугарија, Рашка, Дукља и Албанија –по VII век, територија на која се наоѓале овие балкански држави - околу тврдината Рас, околу градот Доклеа или реката Зета, реката Вјоса, градот Сердика.	Рашка настанала во IX век и го добила името според: а)град Рас б)тврдина Рас в)езеро Рас
	РУ: Препознава кои држави биле основани на Балканот во период од VII до X век;	Појаснува за настанокот на балканските држави во период од VII до X век	Кога и кој ја основал Бугарија?
	Опишува балкански држави и нивни особености, органи на власт, територијална експанзија.	Опишува за особеностите на Бугарија, Дукља, Рашка и Албанија, кои се територии ги освоиле на Балканот, меѓусебните воени судири, органи на власт - ханови, жупани, кнезови.	Како се викал првиот кнез од Арберија?

Македонија во раниот среден век

Населување на Словените во Македонија

<p>ЕРУ : Препознава доаѓање на Словените во Македонија, нивни општи одлики и карактеристики, потекло и населување во Македонија;</p>	<p>Опишува како дошле Словените во Македонија од зад Карпатите, преку реката Дунав; Појаснува за нивните одлики и карактеристики, занимање, верувања, обичаи, култура и јазик;</p>	<p>Наброј барем две словенски племиња кои се населиле во Македонија?</p>
<p>Демонстрира на кои места Словените ги создале своите склавинии;</p>	<p>Посочува дека најмногу Словени се населиле покрај Солун, Охрид, Повардарието, според имињата на нивните племиња ги крстеле и склавиниите - Берзитија, Драговитија, Сагудатија;</p>	<p>Кои словенски племиња живееле покрај Охридското Езеро? а)Сагудати б)Ринхини в)Берзити</p>
<p>Демонстрира колку напади извршиле Словените врз Солун.</p>	<p>Набројува дека во пет наврати се обиделе да го освојат Солун, кој бил најбогат град во Византија на море, имал пристаниште и други погодни услови за живот.</p>	<p>Колку напади извршиле Словените за да го освојат Солун? а) три напади б) пет напади в) седум напади</p>
<p>РУ : Препознава карактеристики на Словените, нивни занимања, обичаи, јазик, верувања;</p>	<p>Појаснува за доаѓањето на Словените во Македонија, причините за подобри услови, воени судири со други племиња, општи карактеристики на Словените - биле пагани , имале свој јазик, главно се занимавале со земјоделство, сточарство, лов и риболов;</p>	<p>Кој бил врховен бог на Словените?</p>
<p>Опишува каков бил односот меѓу домородното население и Словените, имало ли меѓусебно културно влијание;</p>	<p>Појаснува за зближувањето и културното влијание меѓу Словените и домородното население;</p>	<p>Кои словенски племиња ги знаеш?</p>
<p>Опишува колку пати се обиделе да го освојат Солун , како значаен економски и политички центар.</p>	<p>Појаснува за словенски напади во Солун- пет пати се обиделе но не успеале да го освојат овој значаен економски и културен центар во Византија.</p>	<p>Каде најмногу имало населено словенски племиња?</p>

Појава на словенска писменост;	ЕРУ : Препознава кои биле први словенски просветители;	Опишува кои биле Кирил и Методиј;	Кои биле први словенски просветители? а)Климент и Наум б)Кирил и Методиј в)Димитар и Константин
	Препознава кое било првото словенско писмо-азбука;	Опишува која била првата азбука направена за Словените - глаголица подоцна кирилица, поедноставена;	Колку букви имала глаголицата? а) 31 б) 33 в) 38
	Наведува мисии на словенски просветители;	Ги набројува мисиите на словенските просветители - Брегалничка, Моравска, Сараценска, Хазарска;	Која мисија на словенските просветители им била најважна? а) Хазарска б) Моравска в) Брегалничка
	Препознава кое е значењето на дејноста на Кирил и Методиј, нивната улога за словенската писменост;	Опишува за дејноста на Кирил и Методиј, нивната заложба да ги покрстат Словените, да ги опишанат, за појавата на првата словенска азбука глаголица со 38 букви;	Кој ги ангажирал словенските просветители да ги спроведуваат мисиите?
	Опишува мисии на Кирил и Методиј;	Појаснува кои биле нивните цели и задачи при спроведување на мисиите, која им била целта да ги опишанат и Словените надвор од Византија, да го шират христијанството;	Кој бил силен противник на словенската писменост?
	Разликува словенско од грчко или латинско писмо;	Права разлика меѓу словенското писмо и другите кои веќе биле во употреба, суштината е во тоа дека Словените ќе ја слушаат богослужбата на словенски разбирлив за нив јазик и ќе го разбираат христијанското учење;	Зошто германските свештеници биле против тоа - христијанството да се шири и на словенски јазик?
Дејноста на Св.Климент и Св.Наум;	ЕРУ : Препознава кои биле Климент и Наум;	Опишува кои биле Климент и Наум, што придонеле тие за Словените, со отворање на Охридската книжевна школа, опишанување на луѓето;	Кои биле Климент и Наум? а) ученици на Кирил и Методиј б) браќа на Кирил и Методиј в) противници на Кирил и Методиј
	Наведува што сè направиле Климент и Наум за луѓето.	Набројува кои сè дејности ги вршеле Климент и Наум за да им помогнат на луѓето - од опишанување, водење на лична хигиена, лекување, како да се хранат, да ги извршуваат земјоделските работи.	Кој ја отворил Охридската книжевна школа? а) Горазд б) Ангелариј в) Климент
	РУ: Опишува за доаѓањето на учениците на Кирил и Методиј, во Македонија кога биле протерани од Моравија;	Појаснува за доаѓањето на учениците на Кирил и Методиј, протерувањето од Моравија, ги прифатил бугарскиот кнез Борис, им доделил имоти и ги пуштил да работат како учители;	Кои биле целите на Климент и Наум?

	Наведува кои биле основните цели на Климент и Наум;	Посочува начини како им помагале тие на луѓето, преку описменување, лекување, земјоделство, хигиена, како да се хранат здраво, да живеат подобро;	Која школа ја отворил Климент Охридски?
	Опишува за поставување на Климент Охридски за прв словенски епископ.	Појаснува за Климент кој станал прв словенски епископ, бил назначен од бугарскиот цар Симеон, со тоа имал поголема улога во христијанството.	Кој го именувал Климент Охридски за прв словенски епископ?
Создавање и ширење на македонската средно-вековна држава- Самуиловата држава;	ЕРУ : Препознава кој бил цар Самуил;	Опишува кој бил цар Самуил, потекло, семејство, Никола и Рипсимија, браќа - млади комитопули (Давид, Мојсеј, Арон и Самуил), држава којашто ја создал во Македонија со центар во Преспа ;	Каде се наоѓала првата престолнина на Самуиловата држава? а) Охрид б) Струмица в) Преспа –Свети Ахил
	Опишува кои територии биле во склоп на Самуиловата држава на Балканот;	-Појаснува со која територија владеел цар Самуил, ги освоил Лариса, Тесалија, дел од Бугарија, Рашка, Дукља, Албанија;	Дали Самуил го освоил Дубровник, Котор и Задар? а) да б) не
	Наведува поважни битки што ги водел цар Самуил.	Набројува поважни битки како Битката кај Трајанова порта, Битката кај Сперхеј, кај Скопје, Беласичката битка, Битката кај Драч.	Која битка била поразителна за цар Самуил? а) Беласичка б) Скопје в) Сперхеј
	РУ : Опишува кога и каде била основана Самуиловата држава;	Појаснува кога и каде била основана Самуиловата држава, востанијата против Бугарија и Византија;	Кои биле комитопули?
	Дефинира кои сè територии ги освоил Самуил;	Дефинира со кого војувал Самуил, кои територии ги освоил, од Црно Море на исток до Босна на запад, од Тесалија на југ до Рашка на север;	Кога и каде бил крунисан цар Самуил?
	Опишува поважни битки, подем и пропаст на државата.	Појаснува за подемот и падот на државата по Беласичката битка 1014 г., падот и пропаста на државата 1018 г., борбата за власт и престолот меѓу роднините во семејството.	Кој е последен цар кој владеел со Самуиловата држава?

	Охридска Архиепископија;	ЕРУ : Препознава која била Охридската архиепископија;	Појаснува за Охридската архиепископија, која настанала во времето на цар Самуил;	Кога била основана Охридската архиепископија? а) X век б) XI век в) IX век
		Наведува органи на црковна власт.	Набројува кои биле органи на власт во Охридската архиепископија, Црковен суд, Светиот синод, архијерејство, нижо свештенство.	Кој бил највисок црковен орган? а) суд б) Светиот синод в) свештенство
		РУ : Препознава кога била основана Охридската архиепископија, кој ја формирал, која била нејзината улога.	Појаснува каде и како била основана Охридската архиепископија; Појаснува за нејзините органи на власт, нејзината доминација и моќ.	Каде и кога била создадена Охридската архиепископија? Каде било нејзиното седиште?
Светот и Европа во развиениот и доцниот среден век	Големите географски откритија	ЕРУ : Опишува први патувања, познати морепловци;	Опишува кои биле првите патувања, од Европа кон Африка, Азија, Америка;	Кој бил X. Колумбо? а) морепловец б) историчар в) научник
		Препознава кои континенти биле откриени;	Набројува кои територии биле откриени; Наведува кои биле познати морепловци;	Кој континент бил откриен при патувањето на Колумбо? а) Азија б) Африка в) Америка
		Наведува што им било познато до тогаш на луѓето.	Набројува кои сè работи им биле достапни на луѓето во тоа време: компас, бродови со повеќе платна, географска карта, астрономија.	Што се тоа каравели? а) компас б) карти в) бродови
		РУ : Опишува причини за почеток на географски откритија;	Препознава каде и кога биле првите морски патувања, причини за освојувања на Османлиите на Балканот, затворање на сувоземни патишта на Балканот;	Кој го открил поморскиот пат до Индија?
		Објаснува за првите патувања на Колумбо, Магелан, Васко де Гама;	Опишува за патувањата на Васко де Гама и откривање на поморскиот пат до Индија, патувањата на Колумбо-четири пати до Америка, прво поморско патување околу светот на Магелан 1519-1522;	Кој морепловец го почнал поморското патување околу светот?
		Објаснува за појава на колонизација на новооткриените територии во светот од страна на Европејците.	Опишува за појава на колонизација, експлоатација, асимилација, воспоставување на туѓа власт на новооткриени територии.	Кои нови култури се донесени во Европа?

Балканот во развие-ниот и доцниот среден век

Византија од XII-XV век;	ЕРУ : Наведува територии каде била Византија;	Опишува каде се простирала Византија и која била причината за да почне да слабее;	Кој ги организирал крстоносните походи? а) папата б) цариградски патријарх в) рабин
	Го опишува четвртиот крстоносен поход како погубен за Византија;	Наведува крстоносен поход кој ја уништил Византија, на нејзина територија 1202-1204 година биле формирани повеќе крстоносни државички;	Кога бил 4-ти крстоносен поход? а) 1202-1206 г. б) 1202-1208 г. в) 1202-1204 г.
	Препознава опасност од Османлиите и нивно доаѓање на Балканот.	Наведува за доаѓањето на Османлиите на Балканот, нивни освојувања и целосно уништување на Византија, разединетост во христијанскиот свет.	Кога Османлиите го освоиле Константинопол? а) 1453 г. б) 1435 г. в) 1543 г.
	РУ : Препознава слабеења немири и војни во Византија;	Опишува немири и војни во Византија, нејзино пропаѓање и уништување од страна на крстоносците 1204 г.;	Кој стоел зад крстоносните походи?
	Дефинира што се крстоносни походи, кој ги организирал, која била нивната цел;	Појаснува за крстоносните походи дека ги организирал папата, нивна цел била ослободување на Ерусалим, светиот град на Христијаните, од Турците Селџуци, формирале свои државички на место на Византија;	Која била целта на крстоносните походи?
Србија, Бугарија и Албанија од XII-XV век;	ЕРУ : Препознава кои балкански држави повторно се создале како резултат на слабеењето на Византија;	Набројува кои балкански држави биле повторно актуелни во периодот од XII до XV век;	Која била позната српска династија на чело на Србија? а) Караѓорѓевиќ б) Петровиќ в) Немањиќ
	Наведува поважни владетели, битки и настани во периодот од XII до XV век на Балканот.;	Посочува кои познати владетели стапиле на власт во Србија - Стефан Првовенчани, крал Милутин, Стефан Дечански, Стефан Душан, Бугарија – Петар и Асен, Иван Шишман и во албанските кнежевства-Топија, Зенебиши, Дукаѓини, Кастриоти.	Колку кнежевства имало во Албанија во периодот на XII век? а) три б) пет в) повеќе
	РУ : Препознава кои династии дошле на власт во балканските земји од XII до XV век;	Појаснува кој управувал со Србија, Бугарија и албанските кнежевства;	Кој управувал со Србија во периодот од XII век?
	Опишува на кој начин повторно биле актуелни балканските држави и борбата за експанзија.	Опишува кои биле предуслови за обнова на овие балкански државички, судир на интереси со Византија.	Против кого било кренато востанието на Петар и Асен?

Османлиска држава;	ЕРУ : Препознава кои се карактеристики на Турците Селџуци, потекло, население, занимање;	Опишува од каде дошле, кои биле Турците Селџуци, потекло татарско од Касписко Езеро, Туркменистан, сточари-номади, за подобри услови за живот, клима, земја, езера, реки, богатства;	Од каде дошле Турците Селџуци? а) Касписко Езеро б) Азовско Море в) Црно Море	2
	Опишува нивни општи карактеристики, територијална експанзија.	-Појаснува за Турците Селџуци дека тие освоиле територии во Централна Азија, го освоиле Ерусалим, се стекнале со богатство, основале своја држава со султан.	Кој султан ги обединил Османлиите во една држава? а) Орхан б) Бајазит в) Осман	
	РУ : Препознава кои биле Турците Селџуци, нивното потекло, начин на живот, занимање;	Појаснува кои биле Турците Селџуци, каде биле населени, нивните занимања, начин на војување, татарско потекло од Каспиското Езеро;	Од каде потекнуваат Турците Селџуци?	
	Препознава што освоиле, како ја уредиле државата, религија, јазик, култура, политика;	Опишува кои сè територии ги освоиле, територијална административна поделба на помали единици, султан, диван, ислам, арапско писмо, нивна освојувачка политика;	До каде се простирала Османлиска држава на Балканот?	
	Идентификува која им била политичка намера и интерес.	Дефинира нивни цели, кон што тежнеле, да освојат што повеќе територии на Балканот, да го наметнат исламот, својата култура, јазик, да се стекнат со природни богатства, појаснува за нивните воени успеси и постигања.	Со каква војска располагале Османлиите?	
Македонија во развиениот и доцниот среден век	Самостојни владетели во Македонија во XIII век;	ЕРУ : Препознава познати владетели во Македонија во периодот на XIII век.	Набројува кои се познатите феудалци во Македонија кои имале свои кнежевства во XIII век, во Струмица, Просек и во Мелник (Добромир Хрс, Стрез, Алексиј Слав);	Наброј кои кнежевства биле основани во Македонија во XIII век?
	РУ : Препознава кои кнежевства биле формирани на македонска територија во XIII век.	Опишува на кој начин се основале овие кнежевства, со помош на Византија, Србија и Латинското Царство; Појаснува кои феудалци владееле со нив.	Кои феудалци управувале со овие кнежевства?	

Самостојни феудални држави во XIV век;	ЕРУ : Препознава кој бил крал Волкашин, Јован Углеша, крал Марко;	Опишува период на владеење на цар Душан во Македонија; Опишува за создавање на Прилепско Кралство, Серска држава и држава на Драгашите, нивни територии со кои владееле како имоти добиени од цар Душан за воена служба.	Со кое кралство владеел Волкашин? а) Прилепско б) Српско в) Бугарско	
	Го опишува периодот на цар Душан и неговите освојувања во Македонија;	Наведува кои сè територии во Македонија ги освоил цар Душан и подоцна им ги подарил на своите соработници, цела Македонија, сè до Тесалија, Епир, Драма, Кавала и Сер;	Кој бил центарот на Прилепското Кралство? а) Скопје б) Прилеп в) Битола	
	Препознава основни карактеристики на овие држави на македонска територија.	Појаснува нивно функционирање, ковање на монети, освојувања на крал Волкашин кон Косово и Костур, соработка со Углеша и Драгашите -во Источна Македонија.	Со што располагала државата на Драгашите? а) рудници б) шуми в) пасишта	
	РУ : Препознава кои самостојни држави биле формирани во Македонија во XIV век по смртта на цар Душан;	Опишува период на создавање на самостојни држави во Македонија во XIV век по смртта на цар Душан, нивни политички успеси, освојувања на нови територии, ковање на монети на крал Волкашин;	Со која територија во Македонија владеел крал Волкашин?	
	Го идентификува периодот на крал Марко и неговата борба против Османлиите.	Препознава период на борба, пад, воен пораз на феудалците на Балканот и паѓање под османлиска власт.	Кој бил крал Марко?	
Потпаѓање на Македонија под османлиска власт;	Препознава со кого сè војувале Волкашин и Јован Углеша и крал Марко.	Опишува позначајни настани и битки на крал Волкашин и Османлиите, Битката кај Марица 1371 г. поразителна за Волкашин и Углеша и на крал Марко со Османлиите, кога станал нивен вазал и војувал за нив, загинал во битка кај Ровине 1395 г..	Кога била Маричката битка? а) 1372 г. б) 1373 г. в) 1371 г.	4
	РУ : Препознава поважни битки, настани во периодот на втората половина на XIV век;	Појаснува за периодот на втората половина на XIV век, Маричка битка 1371 г. подоцна и Битка кај Ровине 1395 г. кога Македонија целосно паѓа под османлиска власт;	Што им станал крал Марко на Османлиите?	
	Препознава опасности од Османлиите и нивното доаѓање на Балканот разединетост меѓу христијанскиот свет.	Појаснува кои се завршните судири со Османлиите и кога Македонија паднала под османлиска власт.	Зошто крал Марко немал поддршка од христијанскиот свет? Кога Македонија станала дел од Османлиската држава?	

Балканот и Македонија под османлиска власт до крајот на XVIII век

Востанието на Скендер-бег;	<p>ЕРУ : Препознава кој бил Скендер-бег, која била неговата политичка цел;</p>	<p>Наведува факти што знае за Скендербег, потекло од феудалци Кастриоти, бил јаничар воспитан во Едрене, сакал да ја врати својата држава, територијата со која управувале неговите предци, кренал востание и постигнал успех;</p>	<p>Од која династија потекнувал Скендер-бег? а) Зенебиши б) Дукаѓини в)Кастриоти</p>
	<p>Опишува кога решил да ја отпочне борбата против Османлиите;</p>	<p>Наведува како дошло до избувнување на негово востание, формирање на албански сојуз, заедничка војска, каса, здружена коалиција, поддршка од западноевропските земји;</p>	<p>Каде почнало востанието на Скендер-бег? а) Кроја б) Драч в) Корча</p>
	<p>Наведува период на смртта на Скендер-бег и паѓање на Албанија под османлиска власт.</p>	<p>Опишува период на слабеење на отпорот на Албанците кон Османлиите, смртта на Скендер-бег 1468 г. губење на востаничка војска, губење на мотивација, немале воена поддршка од западните земји.</p>	<p>Кога Албанија потпаднала под османлиска власт? а) 1488 г. б) 1481 г. в) 1480 г.</p>
	<p>РУ : Препознава период на востанието на Скендер-бег;</p>	<p>Опишува востанички судири на Скендер-бег со османлиската војска кај Кроја, 4 опсади на Кроја од Османлиите;</p>	<p>Кога почнало востанието на Скендер-бег?</p>
	<p>Дефинира цели и задачи на востанието, поважни битки меѓу востаниците и османлиската војска;</p>	<p>Наведува позначајни битки и 4 опсади на Кроја, судири со Османлиите, на кој начин албанските востаници ги добивале воените судири ;</p>	<p>Каде биле поважните битки и опсади?</p>
	<p>Наведува кои органи на востаничка власт биле формирани, ја опишува смртта на Скендер-бег, падот на Албанија под османлиска власт.</p>	<p>Набројува органи на востаничката власт, појаснува за слабеење на востаничките активности и пад на Албанија под османлиска власт 1481 г..</p>	<p>Кои органи на востаничка власт биле формирани? Кога починал Скендер-бег?</p>

Карпошово востание;	ЕРУ : Препознава кој бил Карпош;	Опишува кој бил Карпош, потекло од Кумановско, бил ајдук, се борел против Османлиите;	Кој бил Карпош? а) ајдук б) војник в) јаничар
	Опишува причини, почеток и тек на Карпошовото востание;	Појаснува за причините зошто дошло до кревање на востанието, како почнало, слободна територија, се искористила и австриската војска која била присутна во Македонија, од Паланка до Скопје имало слободна територија;	Кога било кренато Карпошовото востание? а) 1689 г. б) 1683 г. в) 1690 г.
	Опишува како дошло до задушување на востанието, кои биле последиците за населението по задушувањето на востанието и убиството на Карпош.	Појаснува за пад на востаничките активности поради поддршката од кримски Татари со Селим Гирај го задушиле востанието, и го убиле Карпош кај Камени мост.	Каде бил убиен Карпош? а) Скопје б) Куманово в) Паланка
	РУ : Препознава кој бил Карпош, против кого дејствувал;	Појаснува за општи политички предуслови за кревање на востание, почнување на Австро-турската војна 1683 г., присуство на австриска војска во Македонија;	Кои биле причини за кревање на Карпошово востание?
	Дефинира кога било кренато востанието, слободна територија, воен успех;	Појаснува за почеток, тек и успех на востанието, Карпош добил титула калпак од австрискиот цар Леополд;	Каде имало слободна територија за време на Карпошовото востание?
	Наведува кога и како било задушено востанието.	Појаснува како било задушено востанието на Карпош, негово ликвидирање во декември 1689 година на Камени мост во Скопје од страна на Селим Гирај - татарски хан.	Кој помогнал на Османлиите да се справат со востаниците и австриската војска?
Положбата на Охридската архиепископија во османлиската држава;	ЕРУ : Препознава каков бил односот на османлиска власт кон Охридската архиепископија;	Опишува за односот меѓу османлиската власт и Охридската архиепископија, со која имале почит и таа уживала углед, но подоцна и биле одземени повеќе ингеренции;	Дали Охридската архиепископија постоела во време на Османлиската држава на Балканот? а) да б) не
	Препознава на кого не му одговарало да постои Охридската архиепископија.	Опишува кој стоел зад укинување на Охридската архиепископија, кој бил последен архиепископ.	Кога била укината Охридската архиепископија? а) 1767 г. б) 1775 г. в) 1765 г.

	<p>РУ : Препознава однос меѓу османлиската власт и Охридската архиепископија и влијанието на Цариградската патријаршија;</p>	<p>Опишува како дошло до заладување на односите меѓу османлиската власт и Охридската архиепископија, кој придонел да дојде до таа ситуација;</p>	<p>Каква била врската меѓу Охридската архиепископија и османлиска власт со доаѓањето на Османлиите на Балканот?</p>
	<p>Дефинира кој, зошто и како го исценирал укинувањето на Охридската архиепископија;</p>	<p>Опишува на кој начин дошло до укинување на Охридската архиепископија, 1767 г. последен архиепископ бил Арсениј, било исценирано од Цариградската патријаршија;</p>	<p>Зошто Цариградската патријаршија сакала да се укине Охридската архиепископија?</p>

Подрачје	Тема /Содржина	Резултати од учењето	Критериуми за оценување	Примери за задача	Ниво/ подниво
Светот и Европа од крајот на XVIII век до Првата светска војна	Француска буржоаска револуција;	<p>ЕРУ : Препознава причини за почетокот на Буржоаската револуција во Франција;</p>	<p>Наведува причини за почеток на револуцијата , односот на крал Луј XVI кон трите сталежи во Франција, зголемувањето даноци, полнење на државната каса, сè тоа на грбот на буржоазијата и третиот staleж;</p>	<p>Кога почнала Француската буржоаска револуција? а)14 јули 1789 б)14 јули 1987 в)14 јули 1897</p> <p>Колку сталежи имало во Франција? а) пет б) три в)два</p>	5
		<p>Препознава кои се придобивките од револуцијата.</p>	<p>Ја опишува политичка ситуација во Франција, доаѓање на власт на буржоазијата, издавање на Декларација за правата на човекот и граѓанинот, промени во правниот систем, односот кон црквата и свештенството, кон благородниците.</p>	<p>Кој документ го издала француската буржоазија по револуцијата? а) законик б) манифест в) декларација</p>	
		<p>РУ : Препознава кои се причините за револуцијата, односот на француската власт кон општеството;</p>	<p>Препознава причини за револуцијата во Франција, буржоазијата била без никакви политички права, борба за власт и политички промени;</p>	<p>Кое е значењето на Декларацијата за права на човекот и граѓанинот?</p>	
		<p>Опишува француско општество во XVIII век, политика, економија, воена сила;</p>	<p>Појаснува за француското општество, поделбата на сталежи, правата на луѓето, борбата за изедначување на правата и привилегиите меѓу благородниците, свештенството и народот;</p>	<p>Зошто дошло до судир меѓу ситната и крупната буржоазија?</p>	
		<p>Разликува крупна од ситна буржоазија, права и должности на една и друга класа во третиот staleж;</p>	<p>Прави разлика, компарација меѓу ситната и крупната буржоазија, едната дошла на власт и ги исполнила своите политички очекувања, за другата немало промени и затоа ја продолжила револуцијата;</p>	<p>Што е тоа јакобинска диктатура? а) диктатура на ситната буржоазија б)диктатура на крупната буржоазија в)диктатура на кралот</p>	

	Идентификува што е позитивно а што е негативно од Француската револуција.	Го издвојува позитивното од негативното во револуцијата.	Дали револуцијата ги исполнила очекувањата на буржоазијата и третиот staleж? а) да б) не	
Создавање на САД;	ЕРУ : Опишува како дошло до создавање на САД, на кој начин се формирала оваа држава;	Појаснува на кој начин дошло до создавање на САД, од англиска колонија станала прва деколонизирана држава, економски јака и развиена;	Чија колонија била САД? а) Франција б) Шпанија в) Англија	
	Препознава кои се органи на власт во САД, како функционираат САД, устав, државно уредување, политички партии;	Опишува дека преку револуција се формирала САД, ги победиле Англичаните, создале своја држава, органи на власт Конгрес и Сенат, Устав, демократска и републиканска партија, федерација со претседател;	Кој бил прв претседател на САД? а)Т. Џеферсон б)А. Линколн в)Џ. Вашингтон	
	Препознава кои се причините за граѓанската војна во САД.	Појаснува кои се причините за граѓанска војна во САД, појавата на ропство во јужниот дел; Северот богат со индустрија и фармерство имал потреба од работна сила, судир на економски интереси меѓу Југот и Северот.	Дали по завршување на граѓанската војна било укинато ропството? а) да б) не	
	РУ : Препознава на кој начин биле основани САД, како успеале да се ослободат од колонијално ропство;	Појаснува како биле основани САД, по пат на револуција на луѓето, борбата за свои политички и економски права, таа била прва деколонизирана држава;	Кога била крената револуција во САД против Англија?	
	Дефинира кои биле целите на Декларацијата за независност, опишува за систем на уредување во САД, прв претседател, органи на власт, политички партии;	Појаснува за Декларација на независност, донесување на Устав, формирање на федерална унија, прв претседател Џ. Вашингтон, Конгрес и Сенат како главни тела во САД две политички партии;	Кој ја напишал Декларацијата за независност? Што е тоа колонијално ропство?	
	Опишува за граѓанската војна во САД.	Објаснува за причините, почетокот, текот и резултатите од граѓанската војна во САД, водена во период од 1860 до 1865 г., во време на А. Линколн, судир на економски интерес ропство наспроти работна сила.	Кога почнала Граѓанската војна во САД? Кои биле резултатите од Граѓанската војна во САД?	

Русија до Првата светска војна;	ЕРУ : Препознава најважни владетели во Русија од XVII век до Првата светска војна;	Набројува кои биле поважни владетели во Русија кои придонеле за подем на државата, територијално ја прошириле, економски ја зајакнале, ги подобриле условите за живот, образование, даночен и административен систем, правниот поредок, во време на Петар Велики и Катерина II;	Кој град го основал Петар Велики? а) Санкт Петербург б) Москва в) Киев	5
	Наведува позначајни реформи на Петар Велики;	Набројува реформи во војска, црква, администрација, образование, економија, приватна и државна сопственост, дипломатија, експанзија кон Азов и Крим ;	Дали Петар Велики во војна со Османлиите ги добил битките и териториите околу Азов? а) да б) не	
	Ја опишува надворешната политика на царицата Катерина II ;	Појаснува за владеењето на царицата Катерина II ,нејзината надворешна политика, експанзија кон Полска, Крим, Црното Море, балтичките земји, војната со Османлиите, големото селско востание, за кметски права и слободи;	Каде најмногу имала политичко влијание Русија? а) Балканот б) Австрија в) Полска	
	РУ : Ја опишува политичката ситуација во Русија од XVII до XX век, општествени и политички промени;	Ја опишува политичката ситуација во Русија од XVII век до Првата светска војна, поважни владетели, како Петар Велики, Катерина II, Николај I, Александар I, војната со Османлиите, Шведска, Франција, освојувањата на Балтикот, Азов, Крим и други територии;	Кои реформи ги вовел Петар Велики?	
	Ја разликува политиката на Петар Велики од Катерина II, кои се сличности а кои разлики во нивното управување со Русија.	Ја опишува Русија во времето на Петар Велики, реформи, подобри услови за живот, економска моќ, права за сите, наведува политички успеси и во време на Катерина II, но и положбата на селски кметови кои немале никакви права.	Кои биле политички интереси на Русија ?	

Балканот од крајот на XVIII век до Првата светска војна

Османлиска
Империја во XIX
век;

<p>ЕРУ : Препознава кои територии на Балканот сè уште биле под османлиска власт;</p>	<p>Набројува кои територии од Балканот биле дел од Османлиската држава во XIX век, Македонија, Србија, Грција, Бугарија;</p>	<p>Дали османлиската држава вовела реформи за да ги подобри условите за народите кои живееле во нејзините граници? а) да б) не</p>
<p>Препознава кои реформи биле донесени од султанот во XIX век ;</p>	<p>Опишува за причините за слабеење на Османлиската држава, немале воени походи, морале да воведат реформи, за изедначување на правата на христијанскиот со муслиманскиот свет, рамноправност пред законите без оглед на верската или национална припадност - Ѓилхански хатишериф и Хатихумајун.</p>	<p>Дали големите сили имале влијание во Османлиската држава? а) не б) да</p> <p>Наброј кои територии сè уште биле дел од Османлиската држава на Балканот во XIX век?</p>
<p>РУ : Препознава кои биле причините за слабеење на Османлиската држава;</p>	<p>Опишува политичка ситуација во Османлиската држава, слабеење на државата, била потисната и морала да воведат реформи;</p>	<p>Кое е значењето на реформите во Османлиската држава? Зошто големите сили ја поддржувале Османлиската држава, кој бил нивен интерес?</p>
<p>Дефинира кои реформи се донеле во Османлиската држава;</p>	<p>Појаснува за периодот на реформи во Османлиската држава, воведување на рамноправност пред правниот систем и законите на сите луѓе без разлика на верска и национална припадност во Османлиската држава;</p>	<p>Кои биле целите на реформските акти во Османлиската држава?</p>

Ослободителни движења на балкански народи под османлиска власт;	ЕРУ : Препознава кои востанија биле кренати од балканските народи против Османлиската држава;	Наведува кои востанија биле кренати против османлиската власт од балканските народи во периодот на Источната криза во текот на XIX век-Србија, Грција, Бугарија, Македонија; Опишува кои големи сили ги поддржувале балканските народи, како им помогнале да формираат свои држави и да се ослободат од османлиската власт во периодот по Источната криза;	Дали востанијата на балканските народи во поголем дел биле успешни? а) да б) не
	Наведува кои биле причините за кревање на востанија од балканските народи;		Која била целта на балканските народи? а) да формираат свои држави б) да останат во склоп на Османлиската држава
	Наведува одлуки од Берлинскиот конгрес.	Опишува кои биле одлуките на Берлинскиот конгрес, кои балкански држави се стекнале со независност, имале поддршка од големите сили-Бугарија, Србија, Црна Гора и Романија.	Дали Македонија се стекнала со независност на Берлинскиот конгрес? а) да б) не
	РУ : Ја опишува политичката ситуација на Балканот во втората половина на XIX век;	Појаснува за политичката ситуација на Балканот, борбата за стекнување сопствена држава, периодот на Источна криза во Османлиската држава;	Каква била политичката ситуација во Османлиската држава во XIX век?
	Наведува кои ослободителни востанија биле кренати против османлиската власт;	Појаснува за востаничките активности во балканските земји против османлиската власт, во Србија, Бугарија, Босна и Херцеговина, Македонија;	Кои востанија биле кренати против османлиската власт?
	Дефинира кои биле целите на балканските народи, како и резултатите од Берлинскиот конгрес.	Дефинира кои биле целите на балканските народи преку овие востанички движења, кои одлуки биле донесени на Берлинскиот конгрес.	Кој бил ставот на големите сили во однос на балканските народи? Кои биле одлуките на Берлинскиот конгрес?
Создавање на српска, бугарска и грчка држава; Создавање на албанска држава;	ЕРУ : Препознава кои држави на Балканот се стекнале со независност.	Опишува за политичката и воената ситуација во балканските земји и нивно стекнување со независност - Србија, Црна Гора, кнежевството Бугарија, Романија и Грција.	Кога балканските земји се стекнале со независност? а) на Берлинскиот конгрес б) на Санстефанскиот договор в) на Парискиот мировен договор
	РУ : Ја опишува политичката ситуација на Балканот во XIX век;	Појаснува за политиката на големите сили кон балканските народи, за политичките превирања и симпатии;	Што подразбираш под терминот - Источна криза?
	Наведува кои востанија биле кренати од Србите, Грците, Бугарите и Албанците против османлиската власт;	Појаснува за востанијата на балканските народи, целите на балканските народи, начини и методи на стекнување слобода и независност меѓу балканските народи;	Кога се стекнале со слобода балканските земји?

	Разликува политика на големи сили кон балканското прашање.	Прави разлика меѓу политиките на големите сили кон балканските народи, решенијата на Берлинскиот конгрес.	Каква политика воделе големите сили кон балканските земји?
Младо-турска револуција	ЕРУ : Препознава причини за кревање на Младотурската револуција;	-Набројува причини кои довеле до Младотурската револуција, финансиска криза на Османлиската држава, апсолутизмот на султанот, конзервативност;	Каде почнала Младотурската револуција? а) Ресен б) Битола в) Солун
	Препознава кој и каде ја почнал револуцијата, кои биле целите на револуцијата, кој сè дал поддршка за револуцијата од народите кои биле под османлиска власт.	Опишува кои биле младотурци, Ахмед Нијази- бег ја почнал револуцијата во Ресен, 3 јули 1908 г., имал поддршка од Македонци, Албанци и други етнички групи.	Дали Македонците дале поддршка за револуцијата? а) да б) не
	РУ : Ја опишува политичката ситуација во Османлиската држава во почетокот на XX век, како дошло до избувнување на Младотурската револуција;	Појаснува за појава на младотурското движење, за причините за револуцијата, почетокот на револуцијата, текот и крајот на револуцијата;	Кои биле младотурците? Каде и кога почнала Младотурската револуција?
	Разликува младотурци од старотурци, препознава кој сè дал поддршка за револуцијата;	Прави разлика меѓу стариот и новиот турски политички блок, конзервативци и модернисти, кои сакале да внесат промени во Османлиската држава, кој дал поддршка на младотурците од народностите кои живееле во Османлиската држава;	Кои сè успеси ги постигнала револуцијата? Кои сè народи дале поддршка за младотурците?
	Опишува резултати од револуцијата.	Појаснува за постигнатите резултати од Младотурската револуција, појава на контрареволуција од султанот.	Кои биле конечните резултати од револуцијата?
Балкански војни;	ЕРУ : Препознава кои биле причините за Балканските војни;	-Ги опишува причините за почетокот на Балканските војни, целите на балканските држави кон Македонија, Балканскиот сојуз, Првата и Втората балканска војна 1912-1913 г.;	Кога почнала Првата балканска војна? а) 1912 г. б) 1911 г. в) 1913 г.
	Препознава кои биле поважни битки и воени судири во текот на Балканските војни;	Опишува поважни воени судири кај Куманово, Битола, Гевгелија, Лерин, Солун и други места, во текот на Втората балканска војна, Брегалница, Криволак, Кочани;	Колку фронтови биле отворени во текот на Првата балканска војна? а) еден б) три в) пет
	Демонстрира на карта кои биле одлуките од Букурешкиот мировен договор.	Опишува кои биле одлуките од Букурешкиот мировен договор, поделеноста на Македонија меѓу соседите 10.8.1913 г..	Кои одлуки биле донесени на Букурешкиот мировен договор?

		<p>РУ : Опишува причини за почеток на Балканските војни, почетокот, текот и крајот на војните;</p>	<p>Појаснува за причините за отпочнување на Балканските војни, појаснува за почетокот, текот и резултатите од Првата балканска војна, битки, фронтови, успеси и слично, крајот и последиците од војните;</p>	<p>Кои поголеми битки се воделе во текот на Првата балканска војна?</p> <p>Кој и зошто ја почнал Втората балканска војна?</p>	
		<p>Дефинира резултати од Првата и Втората балканска војна, како и резултати од Букурешкиот мировен договор.</p>	<p>Ги објаснува целите на балканските народи во текот на Втората балканска војна, дефинира одлуки од Букурешкиот мировен договор за поделбата на Македонија меѓу своите соседи.</p>	<p>Кои биле одлуките од Букурешкиот мировен договор?</p>	
Македонија од крајот на XVIII век до Првата светска војна	Македонија од првата половина на XIX век;	<p>ЕРУ: Препознава политички промени во Османлиската држава во XIX век, воведување на реформи, причини за Негушкото востание;</p>	<p>Ја опишува политичката ситуација во Османлиската држава во почеток на XIX век, период на танзиматот и реформите, причините за Негушкото востание, почетокот и текот на востанието во Негуш - 1822 г. ;</p>	<p>Дополни: -Во 1822 година Македонците го кренале: а)Разловечкото востание б)Кресненското востание в)Негушкото востание</p>	5
		<p>Опишува цели и задачи на востанието, организатори, време и место на Негушкото востание.</p>	<p>Појаснува за текот на Негушкото востание, организатори, територија, времетраење на востанието - цел месец имало востанички акции - Негуш, текот на реката Бистрица, Бер сè до Костур, организатори - тројца попови и селаните од Негушко.</p>	<p>Дали востанието постигнало успех? а) да б) не</p>	
		<p>РУ : Го препознава периодот на реформи, танзимат во Османлиската држава;</p>	<p>Ја опишува политичката ситуација на Балканот, појаснува за периодот на реформи во Османлиската држава-Гилхански хатишериф и Хатихумајун;</p>	<p>Кои реформи биле донесени во Османлиската држава во почетокот на XIX век?</p>	
		<p>Препознава почеток на востанички активности;</p>	<p>Појаснува за причините за Негушкото востание, за почетокот и текот на востанието, организатори, ширење на востанички акции, резултати од востанието;</p>	<p>Кои биле причините за крвавање на Негушкото востание? Кој и каде го организирал Негушкото востание?</p>	
		<p>Дефинира цели и задачи на востаниците, разликува позитивни и негативни резултати од востанието.</p>	<p>Дефинира цели и задачи на востаниците и организаторите, потенцира позитивни и негативни последици од Негушкото востание.</p>	<p>Каков исход имало востанието за македонскиот народ?</p>	

Преродбата и културата во Македонија;	ЕРУ : Ги препознава македонските културни преродбеници;	Набројува македонски културни преродбеници како: Јоаким Крчовски, Кирил Пејчиновиќ, браќата Миладиновци и др.;	Која е најпозната песна на Константин Миладинов? а)Бисеро моме Бисеро б)Тга за југ
	Наведува познати македонски приказни, песни, народни умотворби;	Набројува познати дела напишани на македонски народен говор, приказни, легенди и народни песни;	Што оставиле браќата Миладиновци зад себе? а) Зборник б) Збирка песни в) Роман
	Препознава познати дела напишани од македонски преродбеници.	Наведува познати македонски писатели, собирачи на народни приказни, песни, во XIX век, дела на македонски преродбеници - Огледало, Слово исказание заради умирение.	По што е значаен Григор Прличев? а) поемата Сердарот б) романот Пиреј в) поезијата Дениција
	РУ : Ја препознава книжевната дејност на македонските преродбеници, учители, свештеници, нивниот труд за афирмација на македонскиот народен говор;	Го опишува најпогодниот период за развој на македонската книжевна дејност, појаснува за делата на браќата Миладиновци, Г. Прличев, Ј. Крчовски, К. Пејчиновиќ;	Што напишал Ј. Крчовски? Кoj ја напишал поемата Сердарот? Зошто бил важен Зборникот од браќата Миладиновци?
	Дефинира познати имиња на македонски писатели од XIX век.	Ја препознава плодната работа на Марко Цепенков, дефинира став на К.П. Мисирков во делото - За македонските работи.	Која била целта на македонските преродбеници?

Разловечко востание;	ЕРУ : Ги препознава причините за отпочнување на Разловечкото востание;	Ги опишува причините кои довеле до кревање на Разловечкото востание, тешката положба на македонскиот народ под османлиска власт, востанијата низ Балканот, периодот на Источната криза;	Кога почнало Разловечкото востание? а) 8 мај 1878 г. б) 8 мај 1879 г. в) 8 мај 1876 г.
	Препознава кој сè учествувал во организирање на востанието, слободна територија, текот и задушување на востанието;	Наведува кои биле главни организатори-Димитар Поп Георгиев и поп Стојан Разловски, подготовките во Разловци и Солун, во околината на Разловци судир со османлиската војска, Востанието кренато на 8 мај 1876 година, а задушено 28 мај 1876 година;	Кој го изработил знамето за Разловечкото востание? а) организаторите б) востаниците в) учителки
	Препознава зошто востанието не успеало, кои биле причини за неуспех на Разловечкото востание.	Опишува како се одвивало востанието, кое било предвреме кренато на 8 мај 1876 г., ранувањето на Беровски, неповрзаност и соработка со подготвени чети од малешевските села, причини кои довеле до неуспех на востанието и негово задушување.	Кои биле последиците од задушување на Разловечкото востание? а) миграција на месното население б) терор и насилство врз месното население од османлиските војски в) колонизација на османлиското население
	РУ : Ги препознава причините за отпочнување на Разловечкото востанието;	Појаснува за периодот на Источна криза, востанија во Османлиската држава, незадоволства од балканските народи, тешка положба на македонскиот народ под османлиско ропство;	Кои биле клучните организатори на востанието?
	Разликува позитивни од негативни настани во текот на востанието, опишува последици од Разловечкото востание.	Разликува успех и неуспех кај востаничките чети, позитивни и негативни работи кои се случиле во текот на Разловечкото востание, потенцира за последиците од востанието и негово задушување.	Зошто востанието не успеало и било задушено?

Кресненско-Македонско востание;	<p>ЕРУ : Ги препознава причините за почетокот на Кресненското востание;</p>	<p>Ги опишува причините кои довеле до Кресненското востание, одлуките од Берлинскиот конгрес-неисполнување на членот 23 за Македонија да и се даде административна автономија;</p>	<p>Кој бил организатор за Кресненското востание? а) Д. Беровски б) С. Разловски в) А. Калмиков</p>
	<p>Препознава почеток, тек и задушување на Кресненското востание;</p>	<p>Опишува кои биле организаторите на востанието, дека избувнало во Кресна, на 5 октомври 1878 година, имало присуство на руска војска, учествувале и војводите Иљо Малешевски, Ѓорѓи Пулевски како и митрополитите Натанаил и Кирил, биле основани комитети - Единство во Бугарија за помош на востаници, имало слободна територија, востаничка власт, Штаб, коњица, Правилник на востанието и слично, мешањето на Бугарија во востаничките активности придонело за задушување на востанието и неуспех;</p>	<p>Кога почнало Кресненското востание? а) 1878 г. б) 1879 г. в) 1880 г.</p>
	<p>РУ : Ја препознава политичката ситуација на Балканот, кои биле организаторите на востанието, кои</p>	<p>Ја препознава политичката ситуација на Балканот по Берлинскиот конгрес, ги појаснува причините за</p>	<p>Зошто се кренало Кресненското востание? Кои биле главните организатори на востанието? Кој сè се мешал</p>
	<p>биле нивните цели и заложби, начинот на организираност и поставеност меѓу востаниците во Кресненското востание;</p>	<p>отпочнување на Кресненското востание, организатори, време, место на отпочнување на востанието, Кресна 1878 година.</p>	<p>во текот на востанието? Кои сè територии биле зафатени од востаничките активности? Кои органи на востаничка власт биле формирани?</p>
	<p>Препознава причини за неуспех на Кресненското востание;</p>	<p>Го опишува крајот на востанието, мешањето на Бугарија, претставување на друга политичка слика пред европската јавност, последиците од востанието - масовни миграции на месното население, насилија и затворање на востаниците од страна на османлиските власти;</p>	<p>Како завршило Кресненското востание?</p>

Формирање и дејност на МРО;	Ја препознава организацијата МРО, членови на МРО, кога била основана МРО;	Опишува дека била формирана МРО, Солун 23 октомври 1893 година, шест лица ја основале МРО меѓу нив: Даме Груев, Петар Поп-Арсов, Иван Хаџи-Николов;	Кога била основана МРО? а)1898 г. б)1897 г. в)1893 г.
	Опишува цели и задачи на МРО, нивни активности;	Појаснува кои биле целите на МРО, автономна Македонија, ослободување од османлиска власт;	Каде била основана МРО? а) Солун б) Битола в) Скопје
	Препознава одлуки од Солунскиот конгрес 1896 година;	Опишува кои биле одлуките од Солунскиот конгрес на МРО во 1896 г.;	Како се преименувала организацијата на Солунскиот конгрес 1896 г.? а) ТМОРО б) ВМОРО в) МОРО
	РУ : Ги препознава причините за формирање на МРО, начинот на основање на МРО, кои биле основоположници на МРО;	Опишува за политичката ситуација во Македонија и формирањето на МРО, кои биле услови за членство во МРО, основање на МРО во Солун од македонски револуционери во 1893 г., да се реши македонското прашање, да се формира автономна македонска држава;	Кога и каде била основана МРО? Кои биле основачите на МРО?
	Дефинира услови, задачи и цели на МРО;	Појаснува за ставовите и целите на организацијата, за самостојна и независна држава, ширење на револуционерна мрежа, зголемување на членство;	Кои ставови ги застапувала организацијата?
	Демонстрира одлуки од Солунскиот конгрес.	Потенцира кој може да стане член на МРО, се менува името на организацијата, весници- На оружје и Дело, задгранично претставништво во Софија, нов Устав и Правилник за организацијата, тајни судови, пошти, шифри, пет револуционерни окрузи за полесно дејствување.	Кој го напишал Уставот на ТМОРО?

	Илинденско востание;	ЕРУ : Ги препознава причините за кревање на Илинденското востание;	Ги опишува причините за кревање на Илинденското востание, тешката положба на македонскиот народ, влијанието од Бугарија, промената во раководството на ТМОРО;	Кога почнало Илинденското востание? а) 2 август 1903 г. б) 2 август 1902 г. в) 2 август 1901 г.
		Наведува организатори, политички услови, политички ситуации на Балканот кои влијаеле и во Македонија;	Опишува позначајни збиднувања во 1903 година: Солунски конгрес 1903 година, солунски атентати, смртта на Гоце Делчев, организатори, време и место на востанието;	Колку траела Крушевската република? а) 10 дена б) 5 дена в) 7 дена
		Препознава кога и каде се кренало Илинденското востание, кои биле цели и задачи на востанието, успеси на Крушевската република, Крушевски манифест и слично; Поважни битки во текот на востанието, причини за задушвање и неуспех на востанието;	-Го опишува почетокот на востанието, 2 август 1903 година во Крушево, ослободување на Македонија од османлиската власт, слободна територија, востаничка власт, десетдневна Крушевска република, издавање на Крушевски манифест, битки во текот на востанието кај Мечкин камен и Слива, задушвање на востанието.	Кој бил претседател на Крушевската република? а) Никола Петров б) Никола Карев в) Дину Вангели До кого бил упатен Крушевскиот манифест? а) христијаните б) муслиманите в) Власите
	РУ : Препознава политичка ситуација на Балканот и политичко влијание од Бугарија ;	Појаснува за политиката на Бугарија и големите сили кон македонското прашање;	Кој и зошто го поттикна Илинденското востание?	
	Наведува причини за Илинденско востание, кои сè настани се случиле пред отпочнување на Илинденското востание, почеток, тек и последици од востанието, како се создала Крушевската република, органи на републиката, кој го издал Крушевскиот манифест, поважни битки и резултати од битките, задушвање на востанието.	Опишува за отпочнување на Илинденското востание, цели и задачи на востаничката власт, органи на Крушевската република - Совет на републиката и привремена Влада со 6 члена, претседател, издавање на Крушевски манифест, причини за неуспех на Илинденското востание.	Кога и од каде почна Илинденското востание? Дали Илинденското востание ги зафатило сите пет револуционерни окрузи? Кои органи на власт беа во Крушевската република? Кога завршило Илинденското востание?	

<p>Положбата во Македонија по востанието;</p>	<p>ЕРУ : Ги препознава политиките на големите сили кон македонското прашање;</p>	<p>Ги опишува политиките на големите сили кон Македонија, положбата на македонскиот народ по задушување на востанието, заинтересирани биле Русија и Австро-Унгарија, да интервенираат по задушувањето на Илинденското востание;</p>	<p>Кои големи сили биле засегнати за македонското прашање? а) Русија б) Италија в) Германија</p>
	<p>Опишува програма на Мирцтешките реформи за Македонија, одлуки од Рилскиот конгрес на ТМОРО по востанието.</p>	<p>Појаснува за реформите од Мирцштег меѓу Австро-Унгарија и Русија, 2 октомври 1903 година, одржување на Рилскиот конгрес, октомври 1905 година, во Рилскиот манастир, донесени одлуки - промена на името во ВМОРО, ново раководство со Централниот комитет и задгранично претставништво, демократизација, весник Революционерен лист.</p>	<p>Што се случило со организацијата по востанието? а) постоела б) не постоела в) била поделена</p> <p>Кога бил одржан Рилскиот конгрес? а) 1905 г. б) 1906 г. в) 1907 г.</p>
	<p>РУ : Препознава политички интерес кај големите сили околу македонското национално прашање;</p>	<p>Го опишува политичкиот интерес кај големите сили за македонското прашање, Русија и Австро-Унгарија;</p>	<p>Кои биле политичките интереси на големите сили кон Македонија?</p>
	<p>Опишува ставови на големите сили околу Мирцтешките реформи, ситуација во организацијата по Илинденското востание;</p>	<p>Појаснува ставови на големите сили околу ситуацијата по Илинденското востание, изработка на Мирцтешки реформи за подобрување на положбата на македонскиот народ, за ситуацијата во организацијата и положбата на македонскиот народ, поделеноста меѓу револуционерите на левица и десница по Илинденското востание;</p>	<p>Кој и зошто ги предложил Мирцтешките реформи?</p> <p>Каква била ситуацијата во организацијата по востанието?</p>
	<p>Демонстрира одлуки од Рилскиот конгрес.</p>	<p>Потенцира кои одлуки биле донесени на Рилскиот конгрес во октомври 1905 година, демократизација на организацијата-преименување во ВМОРО, весник Революционерен лист, ново раководство членови за ЦК и задгранично претставништво.</p>	<p>Кога и каде бил одржан Рилскиот конгрес?</p> <p>Кои одлуки биле донесени на Рилскиот конгрес?</p>

Подрачје	Тема /Содржина	Резултати од учењето	Критериуми за оценување	Примери за задача	Ниво/ Под ниво
Европа, Балканот и Македонија во Првата светска војна	Првата светска војна;	ЕРУ : Препознава основни причини за почеток на Првата светска војна;	Опишува кога и каде почнала Првата светска војна, за причините и поводот за војната, судир на интереси меѓу големите сили, нова поделба на колонии во светот;	Кога почнала Првата светска војна? а) 1914 г. б)1915 г. в)1913 г.	6
		Препознава кои два блока биле во војна, фронтови, поважни битки;	Опишува за завојуваните страни меѓу Антантата и Централните сили, три фронта западен, источен и македонски фронт, поважни битки имало на Марна, Верден, река Сома, Ипарски Канал, Церска и Колубарска битка, кај Таненберг, Мазурски Езера и други;	Каде за првпат биле употребени бојни отрови во Првата светска војна? а)Ипарски Канал б)Верден в)Сома	
		Наведува кога завршила војната и кои биле последиците од неа;	Појаснува за крајот на војната, победа на Антантата, последици од војната, човечки и материјални загуби, опустошени и сиромашни држави;	Кога завршила Првата светска војна? а)1919 г. б)1917 г. в)1918 г.	
		РУ : Ги опишува причините и поводот за почеток на Првата светска војна, кои биле политичките интереси на државите кои војувале;	-Појаснува за причините и поводот за почетокот на војната, трка за повеќе колонии во светот, повод - убиството на Франц Фердинанд престолонаследник на Австро-Унгарија, за свои лични политички амбиции и експанзии го турнале светот во Прва светска војна;	Кој ја почнал Првата светска војна?	
		Опишува за отворање на фронтови, поважни битки во текот на војната;	-Појаснува за почетокот на војната и текот на самата војна, два блока - Антанта наспроти Централни сили, три фронта, повеќе поголеми битки како кај река Марна, Сома, Верден, Ипарски Канал, Дарданелска операција, Таненберг и др.	Колку фронта биле отворени за време на Првата светска војна?	
		Појаснува за последиците и исходот од војната.	Појаснува за последиците од војната и исходот од неа, Антантата, како победник ги диктирала условите за склучување на мир, човечки и материјални загуби.	Кога завршила Првата светска војна?	

Балканските држави и народи во Првата светска војна;	ЕРУ : Препознава кои балкански држави биле учеснички во Првата светска војна;	Опишува како почнала Првата светска војна на Балканот, со напад на Австро-Унгарија врз Србија, поважни битки во текот на војната на Балканот, Церска и Колубарска битка;	Како почнала војната на Балканот? а) со напад на Австро-Унгарија врз Србија б) со напад на Бугарија врз Србија в) со напад на Германија врз Србија
	Наведува во кој блок биле балканските држави, отворање на македонски фронт, крајот на војната на Балканот.	Опишува како биле поделени балканските држави во Првата светска војна, која на кој блок припаѓала, македонски фронт постоел од 1916 до 1918 година, по завршување на војната и фронтот се затворил, 1918 година.	Од каде до каде бил македонскиот фронт? а) од Струга до Солун б) од Охрид до Солун в) од Охрид до Орфански Залив.
	РУ : Ја препознава политичката ситуација кај балканските народи, која балканска држава на која страна била распоредена;	Појаснува која била политичката амбиција на балканските народи во Првата светска војна, нивни политички експанзии;	Која балканска држава имала политички амбиции за територијална експанзија?
	Појаснува за поголеми битки на Балканот;	Опишува кои биле поголемите битки водени на Балканот-Церска и Колубарска битка 1914 година, отворање на македонски фронт 1916-1918 година;	Кога била Церската битка и кој извојувал победа во неа?
	Дефинира кога и како функционираше македонскиот фронт, последици од Првата светска војна на Балканот.	Дефинира дека фронтот бил отворен од 1916 година и постоел до 1918 година, од Охрид до Орфански Залив, човечки и материјални загуби, опустошени територии низ Балканот;	Кога бил пробиен и затворен македонскиот фронт?
Македонија во Првата светска војна;	ЕРУ : Препознава кои биле окупатори во Македонија, за време на Првата светска војна;	Опишува кои соседни земји извршиле окупација над Македонија, Македонците не биле заинтересирани за ниту еден сојуз;	Кога почнала војната во Македонија? а) 1914 г. б) 1915 г. в) 1916 г.
	Препознава од кога до кога бил отворен македонскиот фронт, последици за македонскиот народ од Првата светска војна.	Опишува дека македонскиот фронт се простираше од Охрид до Орфанскиот Залив, постоел од 1916 до 1918 година, ги опишува последиците од војната за македонскиот народ, човечките загуби, миграциите и празнењето на селата и градовите.	Дали Македонците учествувале во Првата светска војна? а) да б) не
	РУ : Препознава кои политички промени се случиле во Македонија со отпочнување на Првата светска војна, кои соседни земји извршиле окупација, кои политики ги наметнувале окупаторите;	Појаснува за политиките на балканските држави, окупацијата од страна на Бугарија, политиката на асимилација и денационализација;	

Светот, Европа и Балкан-от меѓу двете светски војни		Појаснува за отворање на македонскиот фронт, функционирање, постоење и негово затворање.	Објаснува за македонскиот фронт, отворен од 1916 до 1918 година, од Охрид до Орфански Залив, причинети многу човечки и материјални загуби, големи последици за македонскиот народ.	Дали знаеме што е тоа асимилација и денационализација?	
	Светот по Првата светска војна;	ЕРУ : Препознава одлуки од Версајскиот договор, кои земји биле победнички од Првата светска војна;	Појаснува за одлуки од Версајскиот договор, сојузничките на Антантата добиле територии кои им биле ветени, оние земји од централните сили загубиле територии и се обврзале на плаќање воена оштета и репарации;	Кои земји биле победнички од Првата светска војна? а) земјите од Антанта б) земјите од Централните сили	6
		Препознава што е тоа фашизам, нацизам, сталинизам и други тоталитарни режими.	Опишува тоталитарни режими, политиката на Германија и Италија меѓу двете светски војни, појавата на нацизмот и фашизмот, Големата економска депресија 1929 година, Граѓанската војна во Шпанија.	Во која држава се појавил фашизмот? а) Италија б) Германија в) Франција	
		РУ : Препознава политика на земји победнички од Првата светска војна;	Појаснува за Версајскиот договор, политиките на големите сили победнички во Првата светска војна, добивање на територии, репарации и воена оштета;	На кого му одговарал Версајскиот систем?	
		Појаснува политички режими кои се појавиле во периодот меѓу двете војни, одлики на фашизам и нацизам.	Објаснува за фашизмот и нацизмот како тоталитарни режими, незадоволства на Германија и Италија од Версајскиот систем, неисполнети барања на Италија, анектирање на Австрија кон Германија, Судетската област од Чехословачка, територијата околу реката Рајна, Италија ја окупира Етиопија и Албанија.	Кои територии ги припоила Германија а кои Италија во периодот меѓу двете светски војни?	

Турција станува република;	ЕРУ : Препознава во кој блок беше Турција во Првата светска војна;	Опишува дека Турција во Првата светска војна, била на страна на Централните сили;	Дали Турција изгуби територии по Првата светска војна? а) да б) не
	Ги препознава целите на Грчко-турската војна;	Појаснува за Грчко-турската војна во периодот од 1920 до 1923 година, Грција сакала турски територии во Тракија и Смирна со околината, војната завршила во полза на Турците, имало размена на население 1923 година меѓу Турција и Грција;	Кога била водена Грчко-турската војна? а) 1918-1920 г. б) 1920-1922 г. в) 1920-1923 г.
	Наведува настани и политички промени и реформи во време на Мустафа Кемал-Ататурк.	Набројува реформи на Ататурк, прв претседател на Турција, реформи во општественото уредување, администрација, војска, образование.	Кој бил Мустафа Кемал -Ататурк? а) султан б) везир в) претседател
	РУ : Идентификува кои територии ги изгубила Турција по Првата светска војна ;	Појаснува за периодот по Првата светска војна во Турција, бидејќи била на страна на Централните сили загубила дел од своите територии, Сирија, Палестина, Либан;	Кога и зошто почнала Грчко-турската војна?
	Наведува причини за Грчко-турската војна, повод, почеток, тек и резултати од Грчко-турската војна;	Опишува причини, почеток, тек и резултати од Грчко-турската војна, три фази од војната 1920-1923 година, Грција сакала турски територии, но на крајот од војната победила Турција со Кемал Ататурк, мировен договор во Лозана 1923 година, обврска да се направи размена на христијанско со муслиманско население меѓу Грција и Турција;	Што направил Ататурк за Турција?
	Препознава кој бил Ататурк.	Објаснува за реформите на Ататурк, во образование, војска, администрација, религија, надворешна политика, укинување на султанатот, создавање на Турската република.	Кои реформи ги вовел Ататурк и кое било нивното значење?

Создавање на Кралството на СХС;	ЕРУ : Препознава распад на Австро-унгарската Империја, пад на државите од Сојузот на Централните сили, формирање на Кралството на СХС;	Опишува дека се создало Кралството на СХС со распад на Австро-Унгарија, 1 декември 1918 година, новата држава на Балканот ги обединила Словенците, Хрватите и Србите;	Кога се формирало Кралството на СХС? а) 1918 г. б) 1920 г. в) 1921 г.
	Наведува општи карактеристики на Кралството на СХС, политички промени кои се случиле.	Набројува политички промени кои се случиле во Кралството, династијата на Караѓорѓевиќи управувала со Кралството, Никола Пашиќ бил на чело на Владата, имало политички партии, била монархија, се преименувала во Југославија од 1929 година, шестојануарска диктатура, 9 бановини, немале малцински права.	Која кралска династија управувала со Кралството на СХС? а) Петровиќи б) Караѓорѓевиќи в) Пашиќи
	РУ : Препознава причини за распад на Австро-унгарската Империја, создавање на Кралството на СХС;	Појаснува за причини за распадот на Австро-Унгарија, услови за формирање на Кралството на СХС на 1 декември 1918 година, по поразот на Австро-Унгарија во Првата светска војна;	Кога и како било формирано Кралството на СХС?
	Наведува општи карактеристики за Кралството на СХС, политички промени и реформи кои се случиле во Кралството на СХС меѓу двете светски војни.	Опишува карактеристики на Кралството на СХС, монархија на чело со династијата Караѓорѓевиќи, имале политички партии, 1929 година, се вовела диктатура на кралот Александар, укинат парламент, устав, Југославија, со 9 бановини, надворешната политика кон Франција и Англија.	Кои промени се случиле со воспоставување на шестојануарската диктатура во Кралството на СХС/Југославија?
Грција и Бугарија меѓу двете светски војни;	ЕРУ : Препознава како Бугарија и Грција поминале во Првата светска војна;	Опишува со какви резултати Бугарија, со Централните сили и Грција со Антанта ја завршиле Првата светска војна;	Дали Бугарија била во сојуз со Германија во текот на Првата светска војна? а) да б) не
	Опишува политички промени во Бугарија и во Грција, надворешна политика на Грција и Бугарија.	Појаснува кои настани се случиле во Грција и Бугарија меѓу двете светски војни, Грција била во војна со Турција, надворешната политика на Бугарија кон Германија, Грција кон Франција и Англија.	Диктатурата на Јоанис Метаксас била воведена во: а) Бугарија б) Грција
	РУ : Препознава политички ситуации во Грција и Бугарија по Првата светска војна ;	Опишува за политичката ситуација во Грција и Бугарија по Првата светска војна, Бугарија изгубила територии во корист на Кралството на СХС и Грција, Грција влегла во војна со Турција, размена на населението и со Турција и со Бугарија;	Каква политика водела Грција меѓу двете светски војни?
	Наведува диктаторски режими во Грција и Бугарија, политички цели и надворешни политики на Грција и Бугарија.	Појаснува за општествено-политички промени во Грција и Бугарија, диктатури во Грција и Бугарија, надворешна политика на Грција кон Франција и Англија, била дел од Балканската антанта, и Бугарија кон Германија.	Бугарскиот цар Борис III бил приврзаник на политиката кон -----.

	Албанија меѓу двете светски војни;	ЕРУ : Препознава како Албанија поминала во Првата светска војна, промени во Албанија по Првата светска војна;	Опишува што се случувало во Албанија по Првата светска војна, окупирана од повеќе војски, посебно влијание имала од Италија ;	Дали Албанија била дел од некој сојуз во Првата светска војна? а) да б) не	
		Препознава политички промени во Албанија меѓу двете светски војни.	Ја опишува политиката на Ахмед Зогу, прогласување на Албанија за република, за кралство, политичко и економско влијание од Италија, окупација од Италија 1939 година.	Кој бил Ахмед Зогу? а) крал б) султан в) премиер	
		РУ : Препознава општествено-политички промени во Албанија, во периодот меѓу двете светски војни;	Појаснува за политичката ситуација во Албанија, по Првата светска војна, периодот на република 1925 години, и кралство 1928 година, политичка доминација на крал Ахмед Зогу, политичко влијание од Италија;	Кога Албанија станала кралство?	
		Наведува промени во надворешната политика на Албанија.	Објаснува за реформите на крал Ахмед Зогу, финансиски, образовни, административни, воени интереси во политиката на Албанија кон Италија.	Каква политика водела Италија кон Албанија?	
Македонија меѓу двете светски војни	Македонците во рамки на соседните држави;	ЕРУ : Ја препознава политичката ситуација во Македонија меѓу двете светски војни,	Појаснува за положбата на Македонците во рамките на соседните држави, политика на асимилација и денационализација;	Дали Македонците ги уживале своите права во Грција? а) да б) не	6
		Препознава како бил третиран македонскиот народ во балканските држави во периодот меѓу двете светски војни.	Ја опишува положбата на македонскиот народ, неговото негирање и непризнавање, немале никакви национални права, не биле третирани ниту како малцинство.	Дали Македонците биле подложени на асимилација и денационализација? а)да б)не	
		РУ : Препознава политики на асимилација и денационализација спроведувани над македонскиот народ;	Појаснува кои политики ги спроведувале соседните земји кон Македонците, начинот на живот на Македонците во соседните земји;	Како живееле Македонците во Грција?	
		Ја идентификува положбата и правата на македонскиот народ во соседните држави.	Потенцира како Македонците биле третирани од властите на соседните држави.	Кои политики ги спроведувала Бугарија кон Македонците?	

Македонско национално-ослободително движење;	ЕРУ : Препознава некои организации и друштва кои биле формирани од македонската емиграција во странство .	Опишува дека биле формирани организации и друштва од македонската емиграција, Илинденска организација, автономистичка ВМРО, МАНАПО, се афирмирало македонското национално прашање.	Дали Македонците формирале друштва во странство? а) да б) не
	РУ : Препознава зошто биле формирани македонски друштва и организации во емиграција;	Опишува на кој начин дејствувале македонските организации и друштва во емиграција;	Дали македонските организации биле под политичко влијание на соседните држави? Дали македонските организации дејствувале легално во Бугарија и други држави?
	Дефинира кои биле целите и задачите на Македонците преку овие друштва.	Ги дефинира нивните цели, афирмирање на македонската кауза, создавање на македонска држава, постоење на македонски народ и слично.	Наброј кои организации и друштва биле формирани од Македонците во Бугарија?
Светот, Европа и Балканот во Втората светска војна	ЕРУ : Ги препознава причините за почетокот на Втората светска војна;	Опишува кои се причините за почеток на Втората светска војна, политиката на големите сили, версајски систем, појава на фашизмот и нацизмот, доминација на Хитлер;	Кога почнала Втората светска војна? а) 1.9.1939 г. б) 1.8.1940 г. в) 1.9.1941 г.
	Демонстрира кога почнала војната, фронтови, поважни битки, нови оружја кои се користеле;	Покажува дека војната почнала на 1 септември 1939 година со напад на Германија врз Полска, освојувања на Германија во Западна Европа 1940 година, Норвешка, Данска, земјите од Бенелукс и Франција, фронтови, западен, источен африкански, пацифички;	Дали Хитлер имал воени успеси во текот на 1939-1941 година? а) да б) не
	Втора светска војна 1939-1945; Препознава цели на нацистичка Германија, концентрациони логори, кога завршила војната, завршни операции на западниот фронт, последици од војната.	Го опишува текот на војната 1943-1944 година, големите битки, пресвртници-Сталинградска и Курск - голема тенковска битка, победа на антихитлеровската коалиција на Африканскиот фронт, на Пацификот со САД и Јапонија, Операцијата Оверлорд, на западниот фронт 1944 година, капитулација на Италија 1943 година, Германија 1945 година, постоење на концентрациони логори, појава на холокауст, над 6 милиони Евреи биле ликвидирани, материјални штети, човечки загуби, хемиски и биолошки оружја.	Што се тоа концентрациони логори? а) места каде се ликвидирале луѓето во текот на Втора светска војна б) места каде работеле луѓето во текот на Втора светска војна? в) места кои служеле за издржување на казна затвор
	РУ : Препознава кога почнала Втората светска војна.	Ја пишува политичката ситуација во периодот 1939 година, во Европа и светот, почеток на војната, напад на Полска, ширење на Германија кон Западна и Северна Европа 1940 година;	Кога и како почнала Втората светска војна?

		Наведува кои битки се воделе, фронтови кои биле отворани во текот на војната;	Појаснува за воените жаришта, битки, фронтови во текот на војната, поголеми судири, Сталинград, Курск, Ел Аламејн, Мидвеј, Перл Харбор и др. места;	Кој бил главниот политички играч за почеток на војната?
		Демонстрира на картата завршни операции од војната, план Оверлорд, успехот на антихитлеровската коалиција, ослободување на концентрациони логори;	Појаснува за завршни операции, спасување на луѓето од концентрациони логори, успехот на Оверлорд, капитулација на Германија, пад на Хитлер;	Кога Германија капитулирала? Кога официјално завршила Втората светска војна?
		Појаснува последици од војната.	Појаснува за последиците од војната, холокаустот - истребување на Евреите, антисемитизмот, голем број на жртви, материјални загуби и употреба на хемиско и биолошко оружје и слично.	Појасни го терминот холокауст?
	Холокауст и последиците од Втората светска војна;	ЕРУ : Препознава и кратко опишува што е холокауст.	Појаснува за последици од војната, постоење на концентрациони логори, масовно уништување на Евреите.	Што значи холокауст? а)затворање б)насилство в)уништување
		РУ : Препознава концентрациони логори, нивна намена, постоење;	Појаснува за последиците од војната, концентрациони логори, за што се користеле;	Што е холокауст, кој прв го употребил терминот?
		Дефинира последици од војната, удар по човештвото, употреба на хемиско и биолошко оружје.	Дефинира што е тоа холокауст, терминот прв го употребил германскиот новинар Вилхем Мор, значи - масовно уништување, спалување, масовна употреба на хемиско и биолошко оружје посебно атомските бомби кои оставија големи последици.	Кои биле последиците од војната? Со кои сè ужаси се соочувале луѓето во текот на војната?

Југославија во Втората светска војна;	ЕРУ : Наведува кога била нападна Југославија од фашистичките сили;	Опишува дека Југославија била нападна од фашистите на 6 април 1941 година;	Кога Југославија била нападна од фашистичките сили? А) 1.4.1941 г. Б) 4.4.1940 г. В) 6.4.1941 г.
	Препознава окупациони зони во Југославија, воени судири во Југославија со фашистите;	Појаснува дека фашистички сили ја окупирале Југославија, Германија, Италија, се создала фашистичка Хрватска, поважни битки биле водени во Југославија, кај Неретва, Суѓеска, Дрвар;	Кој ја водел антифашистичката борба во Југославија? а) четници б) КПЈ в) царска војска
	Препознава антифашистички отпор во Југославија, цели на АВНОЈ, завршни операции во Југославија и крај на војната.	Ги опишува трите заседанија на АВНОЈ, како врховно законодавно тело во Југославија, се воделе завршни операции за ослободување на Југославија, успехот на народноослободителна борба во Југославија и крајот на војната.	Колку заседанија на АВНОЈ биле одржани ? а) три б) четири в) пет
	РУ: Препознава кога почнала Втората светска војна во Југославија;	Појаснува за почетокот на Втората светска војна, начинот и текот на војната и организирање на отпор кон фашистичките сили од страна на КПЈ и партизанските чети и одреди;	Кога и како почнала Втората светска војна во Југославија?
	Идентификува антифашистички отпор во Југославија, кој ја води војната, кој ги формирал органите на народната власт;	Потенцира цели и задачи на антифашистички отпор, ослободување на Југославија од фашистичките окупатори, цели и задачи на АВНОЈ, највисоко законодавно тело на Југославија, органи на народната власт –НОО - народноослободителни одбори;	Наброј ги позначајните битки во Југославија?
	Препознава кое било значењето на АВНОЈ ;	Објаснува за завршните операции за ослободување на Југославија - Сремски фронт, значење на АВНОЈ, поставување на темелите на идна Југославија како федерација од 6 држави со рамноправни права и слободи;	Што претставувал АВНОЈ за Југославија?

Грција во Втората светска војна;	ЕРУ : Препознава кога Грција била нападна од фашистичкиот агресор;	Појаснува дека почнала Втората светска војна во Грција со напад на Германија на 6 април 1941 година;	Кога Грција била нападна од Германија? а) 1941 г. б) 1940 г. в) 1939 г.
	Препознава кој го формирал антифашистичкиот отпор во Грција, цели на антифашистичка борба во Грција;	Опишува за антифашистичкиот отпор во Грција - КПГ, учество на Македонци од егејска Македонија во редот на ЕЛАС и ЕАМ;	Кој го организирал антифашистичкиот отпор во Грција? а)КПГ б)КПЈ в)КПМ
	Препознава политичка ситуација во Грција, граѓански немири 1944-1945 година .	Опишува за тешката положба на КПГ во текот на завршните операции во Грција против фашистичкиот окупатор, избувнување на граѓански немири, елиминирање на КПГ, десничарите имале поддршка од Англија.	Кој ја поддржувал КПГ? а) Франција б)Англија в) СССР
	РУ: Препознава кои биле причините Грција да биде вовлечена во Втората светска војна;	Ја опишува политичката ситуација во Грција пред почетокот на војната, Грција војувала со Мусолини за островот Крф 1940-1941 година, и го победила Мусолини во овој судир ;	Кога и како почнала Втората светска војна во Грција?
	Наведува кој го организирал антифашистичкиот отпор во Грција;	Појаснува кои се антифашистичките отпори, силите на КПГ, ЕАМ и ЕЛАС;	Со кого војувала Грција пред Втората светска војна?
	Наведува кои биле последиците од Втората светска војна во Грција.	Ги наведува последиците од војната, почетокот на граѓанските немири, граѓанските незадоволства меѓу левицата и десницата;	Кој ја водеше антифашистичката борба во Грција?

Бугарија во Втората светска војна;	<p>ЕРУ: Препознава на која страна била Бугарија во Втората светска војна;</p>	<p>Појаснува дека Бугарија во Втората светска војна била заедно со Германија, окупирала поголем дел од Македонија;</p>	<p>Која страна ја штитела Бугарија во Втората светска војна? а) Франција б) Германија в) Грција</p>
	<p>Наведува политичка ситуација во Бугарија, задачи на антифашистичкиот отпор во Бугарија, како завршила војната во Бугарија.</p>	<p>Опишува настани во Бугарија во текот на војната, дека била со фашистички држави во коалиција, окупирала поголем дел од Македонија, БКП го пружала антифашистичкиот отпор во Бугарија, дека Црвената армија ја ослободила од фашистичките воени сили.</p>	<p>Како поминала Бугарија во Втората светска војна? а) имала успех б) немала успех</p>
	<p>РУ: Препознава каква политика водела Бугарија во Втората светска војна;</p>	<p>Ја појаснува политичката ситуација во Бугарија, дека била на страна на Германија;</p>	<p>Како Бугарија ја почнала Втората светска војна? Кој го организирал антифашистичкиот отпор во Бугарија?</p>
	<p>Препознава кој го организирал антифашистичкиот отпор во Бугарија, кој ја ослободил Бугарија од фашистичкиот режим.</p>	<p>Наведува последици од војната за Бугарија, дека БКП со Македонците од пиринскиот крај го организирала антифашистичкиот отпор, дека Црвената армија ја ослободила Бугарија од фашистичкиот режим.</p>	<p>Кои биле последиците за Бугарија по Втората светска војна?</p>
Албанија во Втората светска војна;	<p>ЕРУ : Препознава кои настани ја вовеле Албанија во Втората светска војна;</p>	<p>Појаснува дека војната почнала во Албанија, со италијанската окупација и бегане на кралот Ахмед Зогу;</p>	<p>Кога почнала Втората светска војна во Албанија? а) 1939 г. б) 1940 г. в) 1941 г.</p>
	<p>Наведува каква била политичката ситуација во Албанија, кој го организирал антифашистичкиот отпор во Албанија.</p>	<p>Појаснува дека антифашистичкиот отпор во Албанија го организирала - КПА со Енвер Хоџа, дејствувале и приврзаници на фашистите т.н. балисти, и приврзаници на кралот.</p>	<p>Кој го организирал антифашистичкиот отпор во Албанија? а)КПГ б)БКП в)КПА</p>
	<p>РУ: Препознава политички интерес на Албанија во текот на војната, кои се целите на народноослободителната борба во Албанија;</p>	<p>Ја опишува политичката ситуација во Албанија, развојот на војната, формирање на КПА, организирање на антифашистичка борба во Албанија;</p>	<p>Кога почнала Втората светска војна во Албанија?</p>
	<p>Наведува кои земји ја окупирале Албанија, последици од Втората светска војна за Албанија.</p>	<p>Појаснува дека интересите на фашистичките сили за Албанија биле да ги искористат природните ресурси во Албанија.</p>	<p>Кога била формирана КПА и кој бил нејзин лидер? Како завршила Втората светска војна во Албанија?</p>

Македонија во Втората светска војна

Окупација и поделба на Македонија и вооруженото востание во Македонија 1941 г.	ЕРУ: Препознава кои земји ја окупирале Македонија во Втората светска војна;	Појаснува дека Македонија ја окупирале Бугарија, Германија, Италија;	Кога Македонија била вовлечена во Втората светска војна? а)1940 г. б)1939 г. в)1941 г.
	Наведува кои политики биле спроведувани од окупаторите;	Опишува како се спроведувала политиката на асимилација и денационализација од Бугарија, Италија и Албанија;	Кога почнало народното востание во Македонија? а) 8.9.1941 г. б)11.10.1941 г. в)23.10.1941 г.
	Наведува почеток на НОБ против окупаторот, формирање на партизански одреди.	Опишува дека народната борба на македонскиот народ почнала во Прилеп и Куманово на 11.10.1941 година, скопски, прилепски, велешки, битолски, мавровско-гостиварски, шарпланински, крушевски партизански одреди биле формирани во текот на 1941-1942 година.	Каде почнало народното востание во Македонија? а) Прилеп б) Куманово в) Скопје
	РУ : Препознава политика на окупатори, асимилација и денационализација;	Појаснува на кој начин се спроведувала окупаторска политика, како се мобилизирале Македонци во војска, ги асимилирале, им одземале имоти;	Кој и зошто ја окупирал Македонија?
Наведува кои окупатори биле присутни во Македонија;	Наведува општи услови на окупација, економско ограбување преку купони, изедначување на левот и динарот, ограбувале по селата земјоделски и сточарски производи;	Како се вршело економско ограбување во Македонија од окупаторот?	
Ја идентификува народната борба во Македонија, кои партизански одреди биле формирани и која била нивната цел.	Објаснува за развој на народноослободителната борба во Македонија, почеток на народното востание 11.10.1941 година, во Прилеп и Куманово, формирање на партизански одреди 1941-1942 година.	Кој го организирал антифашистичкиот отпор во Македонија?	

<p>НОБ во Македонија 1942-1944г.</p> <p>Создавање на македонската држава;</p>	<p>ЕРУ : Препознава позначајни воени активности во народнослободителната борба 1943-1944 година, поважни битки, операции и офанзива на НОПОМ, органи на народна власт;</p>	<p>Опишува воени настани во периодот на 1943-1944 година, слободна територија, органи на народна власт, формирање на КПМ, водење на завршни операции, Февруарски поход, пролетна офанзива, директива 1 од НОПОМ;</p>	<p>Каде имало слободна територија во Македонија 1943 г.? а) Тиквешко б) Кумановско в) Дебарца</p> <p>Кој го водел Главниот штаб на НОПОМ? а)Михајло Апостолски б)Лазар Колишевски в)Методија Андонов-Ченто</p>	<p>6</p>
	<p>Демонстрира одлуки на АСНОМ, значење на Првото заседание на АСНОМ, прва народна влада на ДФМ.</p>	<p>Опишува време и место на Првото заседание на АСНОМ, 2 август 1944 година, во Прохор Пчински, го отворил Панко Брашнаров, донесени биле 9 акти, меѓу кои македонски јазик за официјален службен јазик во ДФМ, АСНОМ како врховно законодавно тело, Декларација за правата на луѓето, прифаќање на решенија и одлуки од Главниот штаб и Иницијативен одбор, президиум на АСНОМ, претседател Методија Андонов-Ченто, прва народна влада со Лазар Колишевски - 16 април 1945 година.</p>	<p>Кога било одржано Првото заседание на АСНОМ? а) 2.8.1944 г. б)2.8.1945 г. в)2.8.1946 г.</p>	
	<p>РУ : Препознава политичка ситуација во Македонија, кога и како била основана КПМ, формирање на баталјони и бригади, слободна територија и слично, завршни операции за ослободување на Македонија;</p>	<p>Препознава кои се значајни настани во 1943 година, формирање на КПМ, одржување на Преспанското советување, слободна територија во Западна Македонија, организирање на народна власт, формирање на баталјони и бригади, дејноста на Иницијативниот одбор, Февруарски поход, пролетна офанзива, завршни операции за ослободување на Македонија;</p>	<p>Кој бил на чело на КПМ?</p> <p>Кога и како бил спроведен Февруарскиот поход?</p> <p>Македонија целосно била ослободена од фашистите до крајот на -----година.</p>	
	<p>Идентификува одлуки од АСНОМ, зошто е важен АСНОМ, како се создала народна влада на ДФМ.</p>	<p>Појаснува за одлуки донесени на АСНОМ, 2 август 1944 година, во Прохор Пчински, став на македонски политичари за македонската држава, 9 законодавни акти од АСНОМ, Президиум на АСНОМ на чело со Методија Андонов-Ченто, прва народна влада на ДФМ со Лазар Колишевски 16 април 1945 година.</p>	<p>Кога било Првото заседание на АСНОМ?</p> <p>Кои одлуки биле донесени на АСНОМ?</p> <p>Кое е значењето на АСНОМ?</p>	

Светот, Европа и Балканот по Втората светска војна

Меѓународните односи по Втората светска војна;	ЕРУ : Препознава период на Студена војна во светот по завршување на Втората светска војна, создавање на блокови и нова поделба во светот;	-Ја опишува политичката ситуација во светот по Втората светска војна, политички интерес на една и на друга страна, блоковска поделба, воени судири, кризи во Куба, Берлин, Виетнам, Кореја, судир на комунизам со капитализам;	Која коалиција победила и ги диктирала новите услови во Европа и светот? а) антихитлеровска коалиција б) хитлеровска коалиција
	Препознава кои се разликите меѓу доверашните сојузници;	Опишува кои блокови, сојузи биле формирани, како дошло до појава на студена војна, говорот на Черчил 1946 година, САД наспроти СССР;	Што е студена војна? а) нема војна б) вербална војна в) неформална војна
	Наведува кризни жаришта во светот во период на Студената војна.	Набројува кризи во светот по Втората светска војна, Берлинска 1948 година, Корејска 1950 година, Кубанска 1962 година, Виетнамска криза 1954 година.	Кога била Кубанската криза? а) 1963 г. б) 1962 г. в) 1961 г.
	РУ : Препознава кои одлуки биле донесени на Париската мировна конференција, причини за појава на студена војна, блоковска поделба и различни политички интереси на големите сили и победници од Втората светска војна;	Појаснува кои биле одлуките од Париската мировна конференција, Германија окупирана од САД, СССР, Франција и Англија, судир меѓу комунизам и капитализам, НАТО наспроти Варшавскиот пакт, Студената војна траела 1946-1991 година.	Што подразбираш под терминот студена војна?
	Распознава кризни подрачја во светот по Втората светска војна.	Појаснува за студената војна, капитализам наспроти комунизам, кризни жаришта во светот во Куба, Берлин, Кореја, Виетнам и други места.	Што ја карактеризира Студената војна? Кои блокови го поделиле светот? Кои кризи се појавиле по Втората светска војна?
Подем и кризи на социјализмот	ЕРУ : Препознава кои земји од Балканот биле дел од социјалистичкиот блок, одлики на социјализмот, политички промени во социјалистички систем.	Опишува дека на Балканот социјалистички држави биле Бугарија, Југославија, Албанија, Романија, планско стопанство, петолетка –петгодишен план за индустриски развој, еднопартиски систем, државна сопственост, колективизација на села, криза во социјализмот, полиберални реформи за подобри услови за живот.	Кои балкански земји биле дел од социјалистичкиот блок? Дали сите биле среќни со комунистички поредок? а) да б) не

	<p>РУ : Препознава социјалистичко општествено уредување, одлики на социјализмот, кои политички промени настанале во социјалистички блок ;</p>	<p>Појаснува за функционирање на социјалистички системи во Европа и на Балканот, кои се карактеристики на социјализмот, планско стопанство, државна сопственост, национализација на имот, еднoпартиски систем, колективизација на села, селски задруги, петгодишни планови за индустриски развој ;</p>	<p>Кои промени се случиле во социјалистичките земји?</p>	
	<p>Наведува кои се причините за распад на социјалистичките држави;</p>	<p>Посочува промени во социјалистичките општества, борбата за полиберални реформи, поголеми слободи, политички плурализам;</p>	<p>Зошто се распадна Југославија?</p>	
	<p>Дефинира зошто дошло до појава на кризи кај социјалистичките системи.</p>	<p>Опишува причини кои довеле до падот на социјализмот, збогување со комунистичкиот поредок, распад на СССР.</p>	<p>Што довело до појава на кризи и распад на социјалистичките земји?</p>	
<p>Општествено –политички промени кај балканските држави</p>	<p>ЕРУ : Препознава период на немири, војни и политички промени кај балканските земји, причини за Граѓанската војна во Грција 1946-1949 година;</p>	<p>Ја опишува Граѓанска војна во Грција 1946-1949 година, протерување на Македонците од егејскиот дел на Македонија, формирање на ДАГ-Демократска армија на Грција, на чело со Маркос Вафијадис, земји од Балканот кои биле дел од социјалистичкиот блок и биле под влијание на СССР;</p>	<p>Кога била Граѓанската војна во Грција? а) 1945-1946 г. б) 1946-1949 г. в) 1945-1947 г.</p>	<p>4</p>
	<p>Препознава кои промени се случувале и во Бугарија и во Албанија;</p>	<p>Опишува одлики на комунистичкиот поредок и во Бугарија - Тодор Живков и во Албанија - Енвер Хоџа;</p>	<p>Дали Тодор Живков ја унапредил Бугарија со непризнавање на малцинствата? а) да б) не</p>	
	<p>Препознава зошто дошло до распад на социјалистичкиот систем.</p>	<p>Опишува зошто дошло до пад на социјализмот во балканските земји, престојни режими, недоверба, задолжувања, стагнација во економијата, осиромашување и слично.</p>		
	<p>РУ : Препознава на кој начин функционирале балканските земји, цели на Граѓанската војна во Грција 1946-1949 година.</p>	<p>Појаснува за воената ситуација во Грција, причини, тек и последици од војната, во Северна Грција, битки кај Вичо и Грамос;</p>	<p>Зошто почнала Граѓанската војна во Грција?</p>	
	<p>Идентификува кои промени биле од стратешко значење во балканските земји;</p>	<p>Опишува за социјалистичкото општество во Бугарија и Албанија, силно влијание на СССР на Балканот;</p>	<p>Кој бил Енвер Хоџа? Кој бил Георги Димитров?</p>	
	<p>Наведува политички фактори кои придонеле до пад на социјализмот.</p>	<p>Набројува кои биле истакнати социјалистички лидери во балканските земји, кои придонеле да дојде до пад на социјализмот.</p>	<p>Зошто дошло до пад на социјализмот?</p>	

Македонија по Втората светска војна

Самостојна и независна Македонија	ЕРУ : Препознава причини за распад на Југославија, политички промени во Македонија во 1990 година;	Опишува на кој начин Македонија дошла до самостојност и независност, по распадот на Југославија, граѓанската војна, немирите, Македонија реши да прогласи независност со референдум на 8 септември 1991 година, кој успешно поминал, нов устав од 1991 година;	Кога бил референдумот во Македонија? а) 1991 г. б) 1990 г. в) 1992 г.
	Препознава период на реформи, формирање на влада, парламентарни избори.	Опишува организирање на први парламентарни избори, 1990 година, формирање на влада со Никола Кљусев, реформи во војска - се формирала АРМ и монетарна реформа - бил воведен денарот.	Кога биле спроведени први парламентарни избори? а) 1991 г. б) 1992 г. в) 1990 г.
	РУ : Го препознава периодот на распад на Југославија, причини и воени конфликти;	Појаснува како се распадна Југославија на кој начин се манифестирало тоа одделување на државите од федерацијата, период на граѓанска војна и немири;	Како се распадна Југославија?
	Дефинира политички промени во Македонија, одржување на први парламентарни избори, референдум, донесување на Устав на Република Македонија;	Опишува политички промени кои се случиле во Република Македонија, со одржување на избори 1990 година, политички плурализам, референдум 8 септември 1991 година, 17 ноември 1991 година воведување на Устав;	Кога бил одржан референдум и што доби Македонија со него?
	Идентификува клучни реформи за Македонија.	Наведува економски реформи - денарот, промени во општеството, пазарна економија, приватен сектор, денационализација, воени реформи - создавање на АРМ.	Кои реформи биле спроведени во економијата? Кои воени реформи биле спроведени во Македонија? Кој бил тогашен премиер на Република Македонија?
Македонската православна црква	ЕРУ : Препознава кои верски заедници постојат во Р.Македонија;	Опишува дека дошло до обновување на МПЦ, 1967 година, на Третиот црковно народен собор во Охрид;	Кога била обновена МПЦ? а) 1976 г. б) 1967 г. в) 1987 г.
	Препознава органи на црковна власт.	Појаснува за органите на власт на МПЦ, Светиот синод, архијерејството, црковен суд, функционирање на црковен живот во Македонија.	Дали има соработка меѓу верските институции? а) да б) не
	РУ : Препознава кога, каде и кој ја обновил МПЦ, нејзини органи на власт, кој ја управува и како функционира МПЦ;	Појаснува дека се обновила МПЦ, заложбата на свештениците за верски живот во Македонија и обнова на некогашна Охридска Архиепископија, структури и елементи на МПЦ;	Кога и како била обновена МПЦ?
	Препознава дали во Македонија постојат и други верски заедници и како се тие третирали.	Објаснува дека во Македонија постојат повеќе верски заедници од ИВЗ исламската, католичката, еврејската, методистичкоевангелистичка и многу други, сите рамноправно дејствуваат.	Наброј верски заедници во Македонија?

Република Северна Македонија
Министерство за образование и наука

Republika e Maqedonisë së Veriut
Ministria e Arsimit dhe Shkencës

*Empowered lives
Resilient nations.*